Osnovna šola Žiri

IZ USPEHOV RASTEJO NOVI USPEHI

Področje: druga področja
raziskovalna naloga

Avtor/-ji: Tina FILIPIČ
Loti KAVČIČ
Ana SELJAK

Mentor/-ica: Andreja BOGATAJ, pru. geo. in zgo.
Somentor/-ica: Vlasta PEČELIN, prof. zgo in univ. dipl. soc. kulture

Žiri, 2017

I KAZALO VSEBINE

1 Uvod 1
2 Teoretični del 2
2.1 športno vzgojni karton (švk) ali slofit 2
2.2 Meritve švk ali slofit v osnovnih šolah 2
2.3 Zakonska podlaga za izvajanje meritev za švk 4
2.4 Namen zbranih podatkov 4
2.5 Obdelava podatkov 5
2.6 Vpogled v športno vzgojni karton učenca 6
2.7 Kaj prinašajo meritve iz športnovzgojnega kartona? 7
2.8 Rezultati učenk in učencev osnovne šole Žiri 7
2.9 Na podlagi meritev iz tako imenovanega športno vzgojnega kartona se žirovski šolarji uvrščajo med pet šol v Sloveniji z najboljšimi rezultati 9
2.10 Intervju z učiteljico športne vzgoje gospo Adelino Poljanšek 10
2.11 Intervju z žirovskim judoistom Andražem Jerebom 11
2.12 Intervju z olimpijko, maratonko Žano Rojnik (roj. Jereb) 13
3 Raziskovalni del 16
3.1 Metodologija 16
3.1.1 Opis vzorca raziskave 16
3.1.2 Opis merskega instrumenta 16
3.1.3 Opis postopka zbiranja podatkov 16
3.1.4 Obdelava podatkov 16
3.2 Rezultati 17
3.2.1 Razumevanje pojma športnovzgojni karton 17
3.2.2 Priprava in motivacija 18
3.2.3 Pomen rezultatov doseženih na ŠVK 24
3.2.4 Seznanjenost z doseženimi rezultati 27
3.2.5 Mnenje o osebnih dosežkih na meritvah za ŠVK 29
3.2.6 Uspešni žirovski športniki 31
4 Razprava 33
5 Zaključek/sklepi 34
6 Viri in literatura 35
7 Priloge 36

II KAZALO GRAFOV

Graf 1 in 2: Discipline, za katere meniš, da spadajo k testiranju za ŠVK. 17
Graf 3 in 4: Kaj meniš, ali tudi na drugih šolah po Sloveniji izvajajo meritve za ŠVK? 18
Graf 5 in 6: Ali se učenke in učenci pripravljate na meritve za ŠVK pri rednih urah športa? 18
Graf 7 in 8: Kako resno učenke in učenci urite spretnosti in veščine, ki jih izkažete na meritvah za ŠVK? 19
Graf 9 in 10: Kako pripravo spremljajo učitelji/ce vaši šoli? 20
Graf 11 in 12: Kolikokrat, če, učenke in učenci samostojno urite kakšno veščino merjeno za ŠVK? 21
Graf 13 in 14: Ali učenke in učence kdo motivira, spodbuja za doseganje boljših osebnih rezultatov? 22
Graf 15 in 16: Strinjanje učenk in učencev s trditvijo: »Učenci na meritvah za ŠVK dosegajo odlične rezultate, če se tudi njihovi starši ukvarjajo s športom.« 23
Graf 17 in 18: Kako pomembni so doseženi osebni rezultati na meritvah za učenke in učence? 24
Graf 19 in 20: Kakšne rezultate dosegate učenke in učenci na meritvah za ŠVK v slovenskem merilu? 25
Graf 21 in 22: Pogovor učenk in učencev s starši o doseženih rezultatih na meritvah za ŠVK 25
Graf 23 in 24: Zaupanje učenk in učencev učitelju/ici ali učencu/ki, ki opravlja meritve, da meritve opravi točno 26
Graf 25 in 26: Ali pri urah športa primerjate osebne rezultate z rezultati prejšnjih let? 27
Graf 27 in 28: Ali učitelji komentirajo/obrazložijo dosežene rezultate? 28
Graf 29 in 30: Ali so s tvojimi rezultati meritev za ŠVK seznanjeni tvoji starši? 28
Graf 31 in 32: Zadovoljstvo z osebnimi rezultati na meritvah za ŠVK učenk in učencev 29
Graf 33 in 34: Primerjava osebnih rezultatov z rezultati sošolcev 30

II KAZALO SLIK

Slika 1: Testiranje za športnovzgojni karton so imele že generaciej naših staršev 2
Slika 2: Kaliper za merjenje kožne gube 3
Slika 3: Merske naloge SLOfit 4
Slika 4: Potek izvajanja SLOfit – a 6
Slika 5: Merjenje predklona – gibljivosti v kolčnem sklepu 6
Slika 6: Merjenje vese v zgibi: mišične vzdržljivosti ramenskega obroča in rok 8
Slika 7: Merjenje kožne gube 8
Slika 8: Osmošolke OŠ Žiri pri predmetu šport 9
Slika 9: Rezultate učenci z učitelji športa skrbno pregledamo in analiziramo 10
Slika 10: Učiteljica Adelina Poljanšek z avtoricami naloge 11
Slika 11: Judoist Andraž Jereb 13
Slika 12: Maratonka Žana Rojnik (roj. Jereb) 15

III KAZALO TABEL

Tabela 1: Imena uspešnih žirovskih športnikov, po navedbah deklet 31
Tabela 2: Imena uspešnih žirovskih športnikov, po navedbah fantov 31
Tabela 3: Imena uspešnih odranskih športnikov, po navedbah fantov in deklet 32

IV KAZALO PRILOG

Priloga 1 Vprašalnik za učence 1
Priloga 2 Vprašanja za intervju s športniki 4

Povzetek

Že več kot 30 let na slovenskih osnovnih in srednjih šolah poteka nacionalni sistem za spremljanje telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine, imenovan Športno vzgojni karton (v nadaljevanju ŠVK) ali SLOfit. Na nacionalni ravni strokovnjaki s Fakultete za šport opažajo negativne trende v rezultatih, torej nazadovanje otrok in mladine v telesnih in gibalnih sposobnostih. Nasprotno pa učenci OŠ Žiri pri meritvah že več let zaporedoma, v državnem merilu, dosegamo odlične rezultate. Izstopamo po motorično-gibalnih sposobnostih, saj se uvrščamo med pet šol z najboljšimi rezultati. Obenem imamo samo odstotek debelih otrok. »Mislim, da smo po tem pa celo na prvem mestu v Sloveniji,« je poudarila športna pedagoginja na šoli Adelina Poljanšek. Dobre rezultate naših šolarjev pripisjemo tako okolju, ki nudi veliko možnosti za gibanje na prostem, kot sistematičnemu delu na tem področju v šoli in zgledu staršev. V raziskovalni nalogi nas je predvsem zanimalo, kakšen odnos imajo učenci do ŠVK – ja in kako na rezultate vplivajo njihovi starši. Naredile smo tudi primerjavo naše šole s šolo na nasprotnem koncu Slovenije, ki na meritvah ni tako uspešna.

Ključne besede: SLOfit, športnovzgojni karton, šport, uspeh.

Abstract

For more than 30 years in Slovenian primary and secondary schools place a national system for monitoring the physical and motor development of children and youth named “Športno vzgojni karton” or SLOfit. At the national level experts from the Faculty of Sport seeing negative trends in results, therefore, decline of children and youth in physical and motor abilities. In contrast, primary school children in Žiri in measurements for many years in a row in the national scale achieving excellent results. We stand out in motor abilities, because we rank among the top five schools with the best results. At the same time, we have only a percentage of obese children. "I think that after this we are ranked even first in Slovenia," pointed out the sports teacher at the school Adelina Poljanšek. Good results of our schoolchildren is as a result of an environment that offers many opportunities for outdoor exercise, such as systematic work in this area of the school and the example of their parents. In the research project we were particularly interested in what kind of an attitude the students have to “ŠVK”, and how on their the results affect their parents. We made a comparison of our school to the school at the opposite end of Slovenia, which at the metrics is not so successful.

Key words: SLOfit, »športnovzgojni karton«, sport, success.

1 UVOD

Učenci naše šole že več let zaporedoma dosegamo odlične rezultate pri meritvah gibalnih sposobnosti in telesnih značilnosti v državnem merilu, kar je vsekakor posledica dobrega dela učencev pri urah športne vzgoje (športa) ter vzgleda, ki nam ga dajejo naši starši. Opažamo, da se v našem kraju vedno več ljudi ukvarja s športom. Nekaterim pomeni druženje, drugim telesno pripravljenost, vsakomur pa nudi občasno sprostitev od vsakdanjih problemov, šole in službe. Tudi me se rade ukvarjamo s športom in preživljanjem časa v naravi.

Vsako šolsko leto na naši šoli potekajo meritve za športno vzgojni karton (ŠVK), v zadnjem času preimenovan v SLOfit, tako kot na vseh slovenskih osnovnih šolah. Učitelji športa nam predstavijo rezultate, ki jih dosežemo kot posamezniki, te pa lahko primerjamo z državnim povprečjem. Ker smo del merilne ekipe in ker kot šola dosegamo odlične rezultate, smo se odločile, da vzroke zanje nekoliko raziščemo.

Po študiju literature smo pripravile odprta vprašanja za intervju z dolgoletno učiteljico športne vzgoje na naši šoli gospo Adelino Poljanšek, aktivno izvajalko in spremljevalko doseženih rezultatov za ŠVK. Prav ona nam je dala pobudo, naj raziščemo vzroke za dobre rezultate naših osnovnošolcev. Ker pa smo želele primerjavo, smo se odločile, da jih primerjamo z rezultati poljubne šole v Prekmurju, kjer učenci dosegajo rezultate daleč pod slovenskim povprečjem. Za pridobitev mnenja učencev smo oblikovale vprašalnik/anketo.

Namen naše raziskovalne naloge je, da pedagogi športne vzgoje dobijo povratno informacijo s strani učencev ter tako še izboljšajo, dopolnijo svoje delo z učenci pri urah športa. Športno udejstvovanje ni samo »modna muha«, pač pa naložba v zdravo življenje. Otrok, ki se rad ukvarja s športom v najzgodnejšem obdobju ima, po našem mnenju, večje možnosti, da bo aktiven tudi v obdobju zrelosti in tako deloval preventivno za svoje zdravje.
Postavile smo si naslednje hipoteze:

1. hipoteza: Učenci so visoko motivirani glede meritev za ŠVK.
2. hipoteza: Učencem doseženi osebni rezultati veliko pomenijo.
3. hipoteza: Učenci, ki dosegajo odlične rezultate na meritvah za ŠVK izhajajo iz družin, kjer so športno nadpovprečno aktivni tudi njihovi starši.

2 TEORETIČNI DEL

»Šport je danes sestavni del celovitega pogleda na življenje. Športna vzgoja, danes se predmet imenuje šport, je v šolah najbolj množična oblika športne dejavnosti. S svojimi vsebinami in smotri je podlaga tako športni rekreaciji kot tekmovalnemu športu. Preko tega je mogoče vplivati na pozitiven razvoj človekove osebnosti. Športna vzgoja pa ne pomeni samo vadbo in tekmo za rezultat, ampak tudi osveščanje mladega človeka s pomočjo knjig, priročnikov, športnih filmov, ŠV kartona, računalniških programov in podobno. Z vadbo poskušamo načrtno izboljšati in pozneje, v zrelih letih, zadrževati svoje gibalne sposobnost in telesne značilnosti. Najnazornejši pokazatelj naših gibalnih sposobnosti in telesnih značilnosti so meritve za športno vzgojni karton ali SLOfit.« (http://www2.arnes.si/~oskrpo1s/spletna učilnica/športna vzgoja, 13. 10. 2016).

2.1 ŠPORTNO VZGOJNI KARTON (ŠVK) ALI SLOFIT

Športnovzgojni karton je nacionalni program za spremljanje telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine, ki poteka že 30 let. Zanj se vse bolj uveljavlja ime SLOfit. Vanj so vključene vse slovenske osnovne in srednje šole.

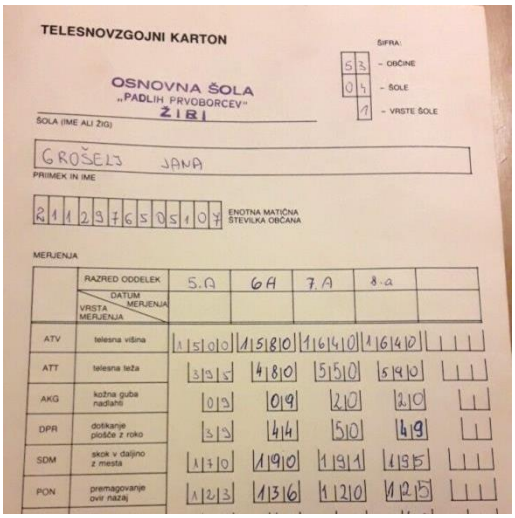

Slika 1: Testiranje za športnovzgojni karton so imele že generacije naših staršev

2.2 MERITVE ŠVK ALI SLOFIT V OSNOVNIH ŠOLAH

Vsakega aprila na šolah učitelji športne vzgoje, skupaj s posebej izurjeno ekipo šolskih merilcev (učenci zadnje triade), pri rednem pouku športa izpeljejo 11 merskih nalog SLOfit, ki opredeljujejo telesni in gibalni razvoj otroka in mladostnika. Meritve potekajo na podlagi enotnih merskih postopkov.

TELESNE ZNAČILNOSTI

- **Telesna višina**: dolžinska razsežnost telesa. Telesna višina skupaj z drugimi telesnimi merami omogoča oceniti stanje prehranjenosti in določiti morebiten negativen vpliv na nekatere gibalne merske naloge.

- **Telesna teža**: voluminoznost telesa. Grobo merilo zdrave telesne mase dobimo, če od telesne višine odštejemo 100. Telesna masa skupaj z drugimi telesnimi merami omogoča oceniti stanje prehranjenosti.
- **Kožna guba**: visoke vrednosti kožne gube nadlahti so znak prekomerne prehranjenosti posameznika, kar povečuje zdravstveno tveganje za obolevanje za srčno-žilnimi boleznimi, diabetesom tipa 2 ter nekaterimi vrstami rakavih obolenj.

Slika 2: Kaliper za merjenje kožne gube

GIBALNE (MOTORIČNE) SPOSOBNOSTI

Osnovne gibalne (motorične) sposobnosti so: gibljivost, moč, hitrost, koordinacija, vzdržljivost, ravnotežje in preciznost.

- **Dotikanje plošče z roko**: hitrost izmeničnih gibov oz. živčna prevodnost ter koordinacija in moč ramenskega obroča.
- **Skok v daljino z mesta**: eksplozivna moč nožnega mišičevja in njena sposobnost za maksimalne obremenitve.
- **Premagovanje ovir/poligon nazaj**: koordinacija gibanja vsega telesa.
- **Dviganje trupa**: mišična vzdržljivost trupa, ki vpliva na pravilno držo telesa.
- **Predklon na klopci**: gibljivost v kolčnem sklepu.
- **Vesa v zgibi**: mišična vzdržljivost ramenskega obroča in rok.
- **Tek 60 m**: šprinterska hitrost.
- **Tek 600 m**: splošna vzdržljivost.

Povzeto po: http://www.slofit.org/o-slofit (20. 10. 2016)

Slika 3: Merske naloge SLOfit
Vir: http://www.slofit.org/o-slofit (20. 10. 2016)

2.3 ZAKONSKA PODLAGA ZA IZVAJANJE MERITEV ZA ŠVK

»95. člen Zakona o osnovni šoli predpisuje, da šole v začetku aprila med poukom športne vzgoje izvedejo testiranje vseh učencev iz treh antropometrijskih in osmih motoričnih testov. Testirajo pa le tiste otroke, katerih starši so šoli oddali pisno soglasje.« (http://www.osvsmuc.si/testiranje-za-sportno-vzgojni-karton/, 15. 10. 2016)

2.4 NAMEN ZBRANIH PODATKOV

»Da lahko ugotovimo, ali gibalne sposobnosti razvijamo, moramo le-te testirati. Na osnovi testiranja lahko ugotovimo, ali napredujemo ali nazadujemo v svojih sposobnostih. Ker je otroštvo čas intenzivnega razvoja, moramo testiranje opravljati vsako leto. Med tem pa spremljamo in vrednotimo tudi vse druge rezultate, od tekov do športnih iger.« (http://www2.arnes.si/~oskrpo1s/spletna učilnica/športna vzgoja, 17. 10. 2016)
»S pomočjo podatkov lahko otroci in njihovi starši spremljajo telesni in gibalni razvoj, učitelji športne vzgoje in zdravniki pa pridobijo pomembne informacije, na podlagi katerih otrokom in mladostnikom strokovno pomagajo pri njihovem razvoju.« (http://www.slofit.org/o-slofit, 20. 10. 2016) »Obdelani podatki učencev služijo za spremljanje telesnega in gibalnega razvoja učencev, za načrtovanje športno-vzgojnega procesa, individualizacijo pri rednem pouku športne vzgoje in za svetovanje pri vključevanju v različne športne dejavnosti.« (http://www.osvsmuc.si/testiranje-za-sportno-vzgojni-karton/, 15. 10. 2016) »Na nacionalni ravni pa podatki služijo kot strokovna osnova pri oblikovanju nadaljnje strategije razvoja športne vzgoje na vzgojno-izobraževalnem področju in širše.« (http://www.os-bozidarjajakca.si/images/stories/dokumenti_sport/sportno_vzgojni_karton.pdf, 13. 10. 2016)

Gospod Janko Strel meni, da bi moralo biti testiranje obvezno za vse otroke, medtem ko je danes odločitev o soglasju prepuščena staršem. "Bolje bi bilo, če bi bilo testiranje obvezno za vse, kajti kaj lahko se zgodi, da so prav tisti otroci, ki imajo največ težav v razvoju in so najbolj potrebni pomoči, spregledani," pojasnjuje Strel. Povzeto po: http://siol.net/sportal/rekreacija/kaj-prinasajo-meritve-iz-sportnovzgojnega-kartona-331683, 12. 11. 2016

2.5 OBDELAVA PODATKOV

»Že več kot 20 let je športno-vzgojni karton v papirni obliki. Trenutno ima vsak učenec svoj osebni športno-vzgojni karton, na katerem so njegovi osebni podatki in rezultati merjenj. Zbirka podatkov vsebuje skladno z zakonodajo naslednje osebne podatke: podatke o učenki/učencu: ime, priimek, spol, rojstni datum, podatke o morfoloških – telesnih značilnostih in gibalnih sposobnostih. Učitelji športa ročno, sproti vpisujejo v karton rezultate, na koncu pa se vsi dobljeni podatki, za vse učence šole, prepišejo v zbirne kartone.
Ravno to prepisovanje predstavlja veliko možnost napak. Podatke tistih otrok in mladostnikov, katerih starši soglašajo z vključitvijo v bazo ŠVK, pa šole pošljejo v tiskani ali elektronski obliki na Fakulteto za šport, kjer podatke obdelajo in jih nato v nekaj dneh vrnejo šoli.
Podatke centralno računalniško obdelajo, vrednotenje obdelanih podatkov pa opravi športni pedagog in jih predstavi meseca maja ali junija, podatke pa posreduje staršem tudi pisno. Za statistične obdelave in znanstveno-raziskovalno delo se podatki uporabijo tako, da identiteta merjenca ni vidna niti ni določljiva. Učenci in dijaki dobijo svoj osebni športno vzgojni karton ob koncu šolanja, soglasja in obdelane podatke ter zbirne kartone pa šola hrani eno leto po končanem šolanju, nato pa jih uniči.« (http://www.os-bozidarjajakca.si/images/stories/dokumenti_sport/sportno_vzgojni_karton.pdf, 13. 10. 2016)
»Podjetje Sirius Plus d.o.o. je razvilo računalniški program, preko katerega se podatke oz. rezultate meritev vnaša v tablične računalnike, ki omogočajo, da rezultate meritev zajamejo na elektronski način na samem mestu meritev. Rezultate meritev, ki so jih zajeli s programom, nato avtomatsko pošljejo v lastno bazo podatkov, v osebne in zbirne kartone za vsak razred posebej. Zbirne kartone v elektronski obliki pa pošljejo v bazo podatkov na Fakulteto za šport, kjer podatke analizirajo tudi v obliki grafičnega prikaza. To določa tudi veljavna področna zakonodaja (Zakon o osnovni šoli, Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju, Zakon o gimnazijah), ki nalaga šolam, da vodijo evidence osebnih podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih. Tak način zbiranja podatkov olajša delo, ker zahteva le en vnos, brez nepotrebnega prepisovanja.« (https://svkarton.si/sportno_vzgojni_karton_zacetek.php, 17. 11. 2016)

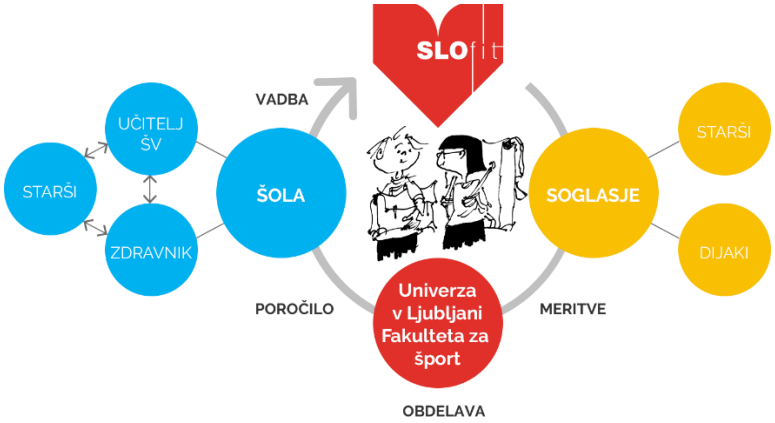

Slika 4: Potek izvajanja SLOfit – a
Vir: http://www.os-bozidarjajakca.si/images/stories/dokumenti_sport/sportno_vzgojni_karton.pdf (13. 10. 2016)

Slika 5: Merjenje predklona – gibljivosti v kolčnem sklepu

2.6 VPOGLED V ŠPORTNO VZGOJNI KARTON UČENCA

»Zakon določa, da lahko straši kadarkoli zahtevajo od šole fotokopijo osebnega kartona učenca oziroma dijaka ter izpis njegovih obdelanih podatkov.« (http://www.os-bozidarjajakca.si/images/stories/dokumenti_sport/sportno_vzgojni_karton.pdf, 13. 10. 2016)

Vendar gospod Strel kot eno od pomanjkljivosti projekta ŠVK navaja prenizko stopnjo obveščenosti, tako staršev kot tudi učiteljev. "Ugotavljamo, da učitelji starše premalo obveščajo o teh rezultatih, starši pa se po drugi strani premalo zanimajo zanje," opozarja Strel, kar je po svoje nenavadno, glede na to, da so predavanja o izsledkih iz kartona praviloma zelo dobro obiskana, tako s strani učiteljev kot tudi staršev. "Učitelji bi morali otrokom karton izročiti v pregled, ti pa potem naprej staršem, da bi bili ti seznanjeni z gibalno zmogljivostjo svojega otroka. Tega bi moralo biti bistveno več, kar bi privedlo tudi do boljšega učinka," je prepričan Strel. Povzeto po: http://siol.net/sportal/rekreacija/kaj-prinasajo-meritve-iz-sportnovzgojnega-kartona-331683, 3. 12. 2016

Na Osnovni šoli Žiri pa je drugače. Rezultate ŠVK nam učitelji športa vedno predstavijo meseca maja ali junija, staršem pa na govorilnih urah, če to želijo. V šolskem letu 2015/16 pa je starše, o rezultatih njihovih otrok in skupnih rezultatih učenk in učencev naše šole, seznanila učiteljica gospa Adelina Poljanšek, ki je bila prisotna prav na vseh roditeljskih sestankih od 1. do 9. razreda. Staršem je obrazložila, kaj pomenijo posamezne vrednosti, ki jih je dosegel njihov otrok, nato jim je razdelila ŠVK njihovega otroka v papirni obliki in lahko so dobljene vrednosti primerjali s šolskim in državnim povprečjem, ki je bil predstavljen v elektronski obliki, grafičen prikaz.

2.7 KAJ PRINAŠAJO MERITVE IZ ŠPORTNOVZGOJNEGA KARTONA?

Zbirka podatkov testiranj iz športno vzgojnega kartona – ŠVK (SLOfit) jasno prikazuje upadanje fizičnih sposobnosti (predvsem vzdržljivosti) pri šolajoči se populaciji. Po raziskavah testiranj ŠVK so sposobnosti otrok septembra ob začetku šolanja najslabše.
Kot drugje v življenju je tudi v športnem udejstvovanju zgled staršev zelo pomemben. Starši so otroku prvi vzorniki in posredujejo mu lahko tudi pozitivne gibalne navade. O vsem tem pa se pogovarjajmo s svojimi otroki! Upoštevajmo tudi njihove želje in predloge pri družinskih aktivnostih.
Zadnja natančnejša analiza podatkov iz merjenja za ŠVK za šolsko leto 2012/2013 končno kaže pozitiven trend. "Letos je bolje kot lani. Trend, ki je v zadnjih dveh letih kazal znake stagnacije, se je letos obrnil navzgor, pri čemer je bolj izrazit pri dekletih kot pri fantih," poudarja Janko Strel, eden od avtorjev raziskave SLO-fit, Športnovzgojni karton. Strel razloge za rahlo pozitiven trend vidi v številnih ukrepih, ki so po dolgih letih končno obrodili sadove. "Ljudje so se streznili, desetletno 'vpitje' je očitno zaleglo. Dvig krivulje pripisujem več dejavnikom, od ukrepov Ministrstva za šolstvo in šport, ki so bili sproženi konec leta 2009, do projekta Zdrav življenjski slog (ZŽS), v katerega se je vključilo skoraj 30.000 otrok, ki so vsak teden deležni dodatnih dveh ur telesne vzgoje, kar je spodbudilo tudi nekatere druge interesne dejavnosti na šolah …" je Strel nanizal nekaj dejavnikov, ki so končno privedli do zasuka rezultatske krivulje, ki pa je še vedno daleč za rezultati, kakršnim smo bili priča v devetdesetih letih.
Avtorji analize med drugim tudi ugotavljajo, da so se nekoliko povečale razlike med regijami, pri čemer sta se na spodnji poziciji telesno najmanj zmogljivih otrok in mladine utrdila Zasavje in Pomurje, kar ugotavlja tudi analiza rezultatov projekta Zdrav življenjski slog. "Tam imajo športne zadeve zastonj, pa jih ne izkoriščajo," je kritičen Strel. Stanje na prvih mestih ostaja nespremenjeno. Telesno najzmogljivejši otroci in mladina prihajajo iz regij z dobro športno tradicijo, kot so Gorenjska, Koroška, Goriška in Posavje. "Približuje se jim tudi Osrednja Slovenija, medtem ko je geografska veriga Štajerska, Savinjska in Pomurje kar spodobno pod povprečjem. Pravzaprav je vsa diagonala od Kopra do Murske Sobote šibkejša," pojasnjuje Strel, ki ocenjuje, da je sodelovanju v projektu ŠVK izvrstno v osnovnih šolah, kjer je vključenih kar 95 % otrok. Povzeto po: http://www.casnik.si/index.php/2012/08/05/sportno-vzgojni-karton-svk-ne-laze/, 5. 12. 2016, http://siol.net/sportal/rekreacija/kaj-prinasajo-meritve-iz-sportnovzgojnega-kartona-331683, 5. 12. 2016

2.8 REZULTATI UČENK IN UČENCEV OSNOVNE ŠOLE ŽIRI

Konec februarja 2014 je Osnovna šola Žiri organizirala predavanje o gibalnem in telesnem razvoju otrok in mladine. Številnim staršem je spregovoril profesor dr. Janko Strel s Fakultete za šport v Ljubljani. Predstavil je meritve športno-vzgojnega kartona, ki vsako leto zabeleži rezultate otrok v osnovnih in srednjih šolah v Sloveniji. »Rezultati mladostnikov so v zadnjih letih zaskrbljujoči. Otroci postajajo debeli, zasedeni, njihove motorično-gibalne sposobnosti se slabšajo. Kako bodo otroci s takimi pridobljenimi navadami delovali, ko bodo kot odrasli morali poskrbeti zase in delovati v družbi?« se je med drugim

vprašal dr. Janko Strel. Povedal je, da se rezultati slabšajo od leta 1990. Gibalno nadarjenih deklet je več kot fantov, moški del z zmogljivostnega vidika zaostaja za dekleti in moški so posledično manj izobraženi. Študije kažejo, da debeli otroci postanejo debeli mladostniki. Glavnino napak naredimo že pred vstopom otrok v šolo. Vendar pa so rezultati športno-vzgojnega kartona pokazali še nekaj. Žirovci smo po rasti sicer majhni, po motorično-gibalnih sposobnostih pa povsem v vrhu med vsemi šolami v Sloveniji..

Po objavljenih podatkih so bile Žiri kar naenkrat prepoznavne po vsej Sloveniji. Na Kanalu A so na temo Razgibajmo Slovenijo v štirinajstih dneh vsak delovni dan pripravili oddajo o aktivnem preživljanju prostega časa, zdravi prehrani in zdravem načinu življenja. Kot primer dobre prakse so v eni izmed oddaj predstavili našo osnovno šolo ter organizirano vadbo za otroke in starše v kraju. Na zaključno snemanje oddaje je bila nato poleg predstavnikov Fakultete za šport, Ministrstva za šolstvo in šport in Ministrstva za zdravje, drugih kultur, običajev, interesov, zgodi se … Povabljena je bila tudi Osnovna šola Žiri. Zastopala jo je profesorica športne vzgoje Adelina Poljanšek. Skupna ugotovitev vseh je bila, da le s skupnimi močmi lahko naredimo korak v pravo smer. Pomembni so delo z najmlajšimi, izvajanje programa športa v osnovni šoli, delovanje društev in klubov v kraju in, kar je najbolj pomembno, vzgoja in vzor staršev. Tudi zato smo lahko v Žireh ponosni. Prav gotovo dobro izkoriščamo naše naravne danosti in možnosti, da naredimo nekaj zase. Nismo ravno svetovni fenomen, smo pa gotovo nekaj posebnega v slovenskem prostoru. Prav tako kot slovenski športniki s svojimi uspehi v svetu. (Gaber, 2014, 2).

Slika 6: Merjenje vese v zgibi: mišične vzdržljivosti ramenskega obroča in rok

Slika 7: Merjenje kožne gube

2.9 NA PODLAGI MERITEV IZ TAKO IMENOVANEGA ŠPORTNO VZGOJNEGA KARTONA SE ŽIROVSKI ŠOLARJI UVRŠČAJO MED PET ŠOL V SLOVENIJI Z NAJBOLJŠIMI REZULTATI

Učenci Osnovne šole Žiri izstopajo po motorično-gibalnih sposobnostih, saj se naša šola po rezultatih meritev, ki jih vsako leto izvaja ljubljanska Fakulteta za šport, uvršča med pet šol z najboljšimi rezultati. Obenem imamo samo odstotek debelih otrok. »Mislim, da smo po tem pa celo na prvem mestu v Sloveniji,« je poudarila športna pedagoginja na žirovski šoli Adelina Poljanšek. Dobre rezultate naših šolarjev pripisuje tako okolju, ki nudi veliko možnosti za gibanje na prostem, kot sistematičnemu delu na tem področju v šoli in zgledu staršev.
Športnovzgojni karton je nacionalni sistem za spremljavo telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine, v katerega so vključene vse slovenske osnovne in srednje šole. »Vsa leta, kar delam na tej šoli, so naši učenci po telesni teži in višini pod slovenskim povprečjem, po vsem ostalem pa nad slovenskim povprečjem,« je ponosna Adelina Poljanšek. In to povsem upravičeno, saj tudi pri Inštitutu za varovanje zdravja opozarjajo na naraščajočo debelost otrok in mladostnikov v Sloveniji. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije imajo otroci v Sloveniji celo enega od najhitreje naraščajočih trendov povečevanja telesne teže. Neustrezna prehranjenost otrok in mladostnikov, opozarjajo pri Fakulteti za šport, pa se kaže tudi v njihovi slabši gibalni učinkovitosti. S tem pa nimajo težav žirovski šolarji, pri čemer je Adelina Poljanšek naštela kar nekaj dejavnikov, ki po mnenju celotnega aktiva učiteljev za šport na naši šoli vplivajo na to. Predvsem, pravi Adelina Poljanšek, živimo v neokrnjeni naravi, ki daje ogromno možnosti za gibanje na prostem, obenem pa so tudi starši ozaveščeni o pomenu gibanja za zdravje in se tudi sami veliko rekreirajo. Seveda pa je zelo pomemben tudi dobro organiziran in realiziran program športa na žirovski šoli vse od prvega razreda naprej. »Športni pedagogi smo prisotni že v nižjih razredih skupaj z razrednimi učiteljicami, ki se za ure športa vedno preoblečejo v športno opremo in načrtovanju športa posvečajo enako pozornost kot ostalim predmetom,« je pojasnila Adelina Poljanšek in nadaljevala, da pri organizaciji športnih dogodkov v šoli sodelujejo prav vsi učitelji v kolektivu in tudi vodstvo šole se zaveda pomena športa za zdrav razvoj otrok ter zato podpira in pomaga pri prizadevanjih za ohranitev in razvoj športa na šoli.

Slika 8: Osmošolke OŠ Žiri pri predmetu šport

Šport je tudi na splošno priljubljen med žirovskimi šolarji, saj ga po besedah Adeline Poljanšek veliko izbere za izbirni predmet. »Naši učenci ne iščejo izgovorov, da ne bi delali na urah športa, in redno prinašajo športno opremo. Učitelji pa športa ne učimo s tablicami in računalniki, ampak delamo skupaj z otroki in ocenjujemo njihov individualni napredek, tako da so vsi motivirani za delo.« Velik poudarek po besedah Adeline Poljanšek namenjajo še dejavnostim na prostem, sestavni del ur športa pa je tudi

humor, da se učenci bolj sprostijo. Vsi učenci se udeležujejo šol v naravi, ki jih tudi ob koncu tedna in med počitnicami organizirajo za učence od 4. do 9. razreda. »Rezultat dobrega dela na področju športa v šoli se kasneje kaže v množici rekreativcev različnih starosti v Žireh,« je še dodala Adelina Poljanšek. Povzeto po: http://www.gorenjskiglas.si/apps/pbcs.dll/article?AID=/20140322/C/140329954/1022/July&template=printart

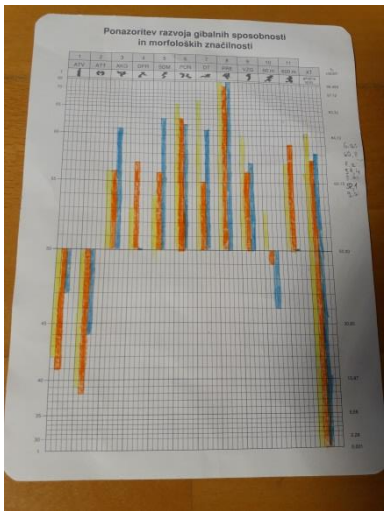

Slika 9: Rezultate učenci z učitelji športa skrbno pregledamo in analiziramo

2.10 INTERVJU Z UČITELJICO ŠPORTNE VZGOJE GOSPO ADELINO POLJANŠEK

Po predhodnem dogovoru smo se odpravile na pogovor z dolgoletno športno pedagoginjo na naši šoli gospo Adelino Poljanšek, ki nas je prijazno sprejela in odgovorila na zastavljena vprašanja. Podrobneje nam je predstavila ŠVK, rezultate naših učencev v zadnjih letih in mnenje o njih. Pogovor je potekal 19. 10. 2016.

Loti: »Koliko časa že potekajo meritve ŠVK?«
Učiteljica: »Več kot 30 let. Naša šola sodeluje že vse od začetka.«
Ana: »Ali so se vaje in pripomočki skozi čas kaj spreminjali?«
Učiteljica: »Vaje se v 30- ih letih niso spremenile, ker tudi gibalne sposobnosti ostajajo iste.
Nekateri pripomočki pa so se spremenili. Na primer: tehtnica je digitalna, da je bolj natančna; pripomočki za dotikanje plošče z roko, včasih smo šteli na ročno, zdaj je elektronsko.«
Tina: »Ali se učitelji kaj izobražujete v ta namen?«
Učiteljica: »Ni potrebno, ker se učitelji izobražujemo na fakulteti.«
Loti: »Kdo izvaja meritve?«
Učiteljica: »Meritve na šoli izvaja merilna ekipa; eden od učiteljev športa je vodja, ki izbere merilno ekipo. Na naši šoli so to učenci iz višjih razredov.«
Ana: »Ali se učenci pripravljajo na meritve pri športni vzgoji?«
Učiteljica: »Učenci se bolj podrobno pripravljajo približno en mesec prej, drugače pa naj bi se pri
vsaki uri športne vzgoje malo.«

Tina: » Kakšne so motivacije in spodbujanja za opravljanje vaj?«

Učiteljica: »Pri višjih razredih je motivacija ta, da spremljajo iz leta v leto napredek z risanjem stolpcev o rezultatih, pri mlajših pa motivacije ni.«

Loti: »Kakšen je pristop učencev pri meritvah?«

Učiteljica: »Na naši šoli vsi učenci vzamejo meritve resno. Tako dobijo informacije, kje so v primerjavi s svojimi vrstniki po celi Sloveniji.«

Ana: »Kako vi ravnate v primeru, ko učenec meritev ne vzame resno?«

Učiteljica: »Take učenke ali učenca ni. Učenci vzamejo meritve resno.«

Tina: »Ali imajo starši vpogled v rezultate svojega otroka? Kdaj in na kakšen način si lahko pogledajo rezultate?«

Učiteljica: »Starši imajo vpogled v rezultate na govorilnih urah ter na roditeljskih sestankih.«

Loti: »Kakšno je zanimanje s strani staršev?«

Učiteljica: »Na roditeljskem sestanku je bilo zanimanje veliko, na govorilne ure pa pride zelo malo staršev.«

Ana: »Kakšno je vaše mnenje glede motivacije s strani staršev?«

Učiteljica: »Starši sploh ne dajejo veliko vzpodbud.«

Tina: »Vaš komentar glede dosežkov na naši šoli. Kdo vse je zaslužen za dobre rezultate?«

Učiteljica: »Učitelji in učiteljice športa, razredne učiteljice, vodstvo šole, pa tudi starši, ker so lahko otrokom vzor. V kraju imamo veliko športnih klubov, ki tudi pripomorejo, ter tradicija kraja. Mnogo krajanov vseh starosti je športno aktivnih: veliko jih teče, rola, kolesari, odlično so obiskane skupinske vadbe.«

Zahvalile smo se ji za prijaznost in ji obljubile, da jo seznanimo z rezultati raziskovalne naloge.

Slika 10: Učiteljica Adelina Poljanšek z avtoricami naloge

2.11 INTERVJU Z ŽIROVSKIM JUDOISTOM ANDRAŽEM JEREBOM

Opravile smo intervju s prepoznavnim žirovskim športnikom, judoistom Andražem Jerebom. Povedal nam je, kako se on spominja meritev za ŠVK in tudi o svoji športni poti. Intervju smo opravile 27. februarja 2017. Zaradi zasedenosti intervjuvanca smo intervju opravile preko elektronske pošte.

Ali ste v času vašega šolanja na naši šoli izvajali meritve za ŠVK (športno vzgojni karton)?

Andraž: *»Da.«*

Katere veščine ste merili?
Andraž: *»Koordinacija, moč, hitrost, vzdržljivost, gibljivost.«*

Naštejte pripomočke, ki ste jih pri meritvah ŠVK uporabljali.
Andraž: *»Meter (višinomer) za višino, štoparica, tehtnica, švedska skrinja, kaliper-za kožno gubo, deska z dvema krogoma na vsaki strani za dotikanje plošče s prsti, drog, blazine (skok v daljino), stadion.«*

Kdo je izvajal meritve?
Andraž: *»Meritve so v nižjih razredih izvajali starejši učenci, kasneje pa profesor sam.«*

Ali ste si prizadevali, da dosežete čim boljše rezultate ali vam je bilo vseeno?
Andraž: *»Ni mi bilo vseeno, zato sem si prizadeval, da bi dosegal čim boljše rezultate.«*

Pokazatelj česa so vam bili vaši rezultati?
Andraž: *»Pokazatelj velike vključenosti in količine v različne športne dejavnosti.«*

Kakšna je bila vloga/motivacija vaših staršev glede doseženih rezultatov za ŠVK?
Andraž: *»Kar se tiče vloge oz. motivacije mojih staršev za moje rezultate je bila ta ničelna.«*

Kakšno je vaše mnenje glede reka: »Učenci na meritvah za ŠVK dosegajo odlične rezultate, če se tudi njihovi starši ukvarjajo s športom«.
Andraž: *»Z veliko gotovostjo se strinjam s tem rekom. Res je, da se dan danes veliko staršev odloči (zaradi tempa življenja in pomanjkanja časa) za vključitev svojih otrok na najrazličnejše športne dejavnosti, da bi se tam izpopolnjevali. To zagotovo pomaga do določene mere, ni pa to isto, če starši že od samega začetka motoričnega razvoja otroka šport predstavljajo kot pozitiven način vzgoje. Zaradi pozitivnega zgleda in športno aktivnih staršev so ti učenci v določeni prednosti. Je pa res, da prevelika ambicioznost staršev lahko otroka odvrnejo od športa. Zato je zelo pomembna tudi otrokova (učenčeva) notranja motivacija.«*

Učenci OŠ Žiri dosegamo odlične rezultate v državnem merilu. Kakšno je vaše mnenje? Kaj vpliva na to?
Andraž: *»Res že vrsto let OŠ Žiri sodi v sam vrh po meritvah ŠVK. Moje mnenje je, da tako uspešnost moramo pripisati najprej pravi vzgoji doma. Učenci imajo dobre zglede v krogu družine, kjer vidijo, kako so starši športno aktivni. Poleg tega so Žiri tudi ravno pravšnje velikosti, mesto v katerega vplivi večjih mest (ne slabšalno) še ne sežejo. Učenci se lahko igrajo na najrazličnejših zunanjih igriščih brez velikega nadzora. Poleg igrišč je urejenih veliko sprehajalnih (trim steza) poti in kolesarskih poti, skakalnic, teniških igrišč in igrišč za odbojko na mivki in še in še…. Poleg tega ima zagotovo velik vpliv tudi šolska športna vzgoja, ter pa seveda veliko število prostočasnih izven šolskih športnih dejavnosti. Vsa ta infrastruktura in izobražen kader bogati in športno izpopolnjuje vse prebivalce od najmlajših do najstarejših.«*

Prosimo vas, da nam opišete vašo športno pot (vzroki za izbiro discipline, največji dosežki/rezultati …). Kdo je bil vaš vzornik, motivator …?
Andraž: *»Moja športna pot se je pričela leta 1999 v tako imenovanem »prizidku« šole. Takrat sem se prvič oblekel v kimono in stopil na tatami. Vzrok za vključitev v ta šport sta bila moj starejši brat in njegovi takratni uspehi. Njegovi uspehi in način življenja so mi bili vzor do zaključka njegove športne kariere. Do*

konca osnovne šole sem treniral v Žireh, po koncu pa sem se preselil v Ljubljano in nadaljeval z vadbo v tamkajšnjem klubu. Danes se s športom ukvarjam profesionalno. Moji uspehi: trenutno sem 16. na svetovni jakostni lestvici (IJF), imam 2 zmagi v svetovnem pokalu, poleg tega pa še 5 medalj drugega leska. Imam 4 odličja z evropskih prvenstev.«

Ali imate kakšno sporočilo mladim naše šole glede športa?
Andraž: *»Ukvarjajte se s športom, počnite tisto, kar vas veseli, ne tisto kar dela večina. Le tako boste srečni in uspešni. Vedite, da pridejo tudi v športu hude krize in takrat je potrebno vztrajati ter se ne predati.«*

Slika 11: Judoist Andraž Jereb

2.12 INTERVJU Z OLIMPIJKO, MARATONKO ŽANO ROJNIK (roj. Jereb)

Med prepoznavnimi žirovskimi športniki, ki so jih učenci večkrat navedli v anketi, je tudi tekačica, olimpijka v maratonu, Žana Rojnik (rojena Jereb). Intervju smo opravile 3. marca 2017.

Ali ste v času vašega šolanja na naši šoli izvajali meritve za ŠVK (športno vzgojni karton)?
Žana: *»Da.«*

Katere veščine ste merili?
Žana: *»Merjenje telesne višine in teže, kožna guba nadlahti, vesa v zgibi, trebušnjaki, poligon nazaj, skok v daljino, predklon s klopi, dotikanje plošče z roko, tek na 60 m, tek na 600 m.«*

Naštejte pripomočke, ki ste jih pri meritvah ŠVK uporabljali.
Žana: ***»****Meter, tehtnica, kaliper, drog, klop, skrinja, blazina, deska s števcem dotikov, štoparica.«*

Kdo je izvajal meritve?
Žana: *»Učenci, ki so bili za to izbrani ali učitelji športne vzgoje.«*

Ali ste si prizadevali, da dosežete čim boljše rezultate ali vam je bilo vseeno?
Žana: *»Prizadevala sem si, da dosežem čim boljši rezultat.«*

Pokazatelj česa so vam bili vaši rezultati?
Žana: *»Rezultati prikazujejo fizično pripravljenost posameznika.«*

Kakšna je bila vloga/motivacija vaših staršev glede doseženih rezultatov za ŠVK?
Žana: *»Vloga staršev glede mojega športnega udejstvovanja je bila ogromna, saj so oni glavni »krivci« za to, da sem se v šport preprosto zaljubila. Nikoli me niso silili v ukvarjanje s športom, ampak so njihova dejanja in način vzgoje povsem spontano privedla do tega, da je šport postal pomemben del mojega življenja. Sem pa že po naravi tekmovalna oseba, tako da nisem potrebovala dodatnih spodbud oz. drugih motivacijskih prijemov s strani staršev, da bi dala vse od sebe za čim boljši rezultat ŠVK.«*

Kakšno je vaše mnenje glede reka: »Učenci na meritvah za ŠVK dosegajo odlične rezultate, če se tudi njihovi starši ukvarjajo s športom«?
Žana: *»Obstaja več dejavnikov, ki vplivajo na rezultate ŠVK-ja, je pa po mojem mnenju to vsekakor eden izmed glavnih dejavnikov. Starši so tisti, ki s svojimi dejanji dajejo zgled otroku in če se starši ukvarjajo s športom, obstaja velika verjetnost, da bojo šport vzljubili tudi njihovi otroci.«*

Učenci OŠ Žiri dosegamo odlične rezultate v državnem merilu. Kakšno je vaše mnenje? Kaj vpliva na to?
Žana: *»Žirovci smo že po naravi športen narod. Poleg tega smo imeli - vsaj takrat, ko sem sama obiskovala osnovno šolo (za današnje čase ne vem, ker ne spremljam) - zelo dobre učitelje športne vzgoje.«*

Prosimo vas, da nam opišete vašo športno pot (vzroki za izbiro discipline, največji dosežki/rezultati …). Kdo je bil vaš vzornik, motivator …?
Žana: *»V osnovni šoli sem se ukvarjala z več športi (plezanje, košarka, akrobatika, atletika, tenis,…). V 7. razredu osnovne šole sem se usmerila v košarko. Takrat sem začela trenirati tudi v enem izmed ljubljanskih klubov. Do 24-ega leta sem tako igrala košarko. Od leta 2002 do 2007 sem igrala v Celju, kjer smo večkrat postale državne in pokalne članske prvakinje. Igrala sem tudi za državno reprezentanco. Po končani košarkarski karieri sem se začela ljubiteljsko ukvarjati s triatlonom, vendar sem se po treh letih preusmerila samo v tek. Leta 2012 sem se uvrstila v olimpijsko reprezentanco, kjer sem tekla maraton. Moj največji motivator in vzornik kar se športa tiče je bil oče, ki je poleg brata in moža eden izmed krivcev, da sem za svojo disciplino izbrala maraton.«*

Ali imate kakšno sporočilo mladim naše šole glede športa?
Žana: *»Vztrajnost in trdo delo prinaša rezultate v vrhunskem športu, hkrati pa je za uspeh potrebno imeti tudi nekaj sreče. Izredno lep pa je tudi ljubiteljski šport, ki je ne samo zdrav, ampak prinaša veliko zadovoljstva, sreče in neprecenljivih dogodivščin. Naj šport postane del vašega življenja.«*

Slika 12: Maratonka Žana Rojnik (roj. Jereb)

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 METODOLOGIJA

Najprej smo pregledale strokovno literaturo, spletne strani in občinsko glasilo Žirovski občasnik. Odločile smo se za teoretične metode dela: opisno metodo, metodo anketiranja in metodo intervjuja, ki smo ga oblikovale kot delno strukturirani intervju. Nato je sledilo statistično obdelovanje podatkov in primerjava rezultatov med šolama.

3.1.1 Opis vzorca raziskave

Opravile smo razgovor z dolgoletno učiteljico športa na naši šoli gospo Adelino Poljanšek. Ta nam je dala kar nekaj predlogov glede vsebine raziskovalnega dela. Nato smo samostojno sestavile anketo. Anketirance smo razdelile po spolu. Najprej smo anketirale učenke in učence naše šole in sicer osmošolce in devetošolce. Skupaj jih je 89, 46 fantov in 43 deklet. Pričele smo že izdelovati zbirnik, ko smo ugotovile, da ne moremo rezultatov in mnenj naših učencev primerjati z ničemer. Spomnile smo se, da je gospod Strel, zapisano v teoretičnem delu, omenil, da najslabše rezultate dosegajo učenke in učenci v SV delu Slovenije. Odločile smo se, da poiščemo šolo, ki nam bo pripravljena pomagati. To je osnovna šola Odranci. Ker je to manjša šola, smo pridobile podatke 28 osmošolcev in devetošolcev skupaj, 13 fantov in 15 deklet.

3.1.2 Opis merskega instrumenta

Osnovni merski instrument je bil vprašalnik/anketa, ki smo ga samostojno sestavile in jo razdelile 117 osebam. Vprašanja smo razdelile na več vsebinskih sklopov, ki so izhajala iz poznavanja teoretičnega dela problema ter razgovora z gospo Adelino Poljanšek. Na priporočilo mentoric smo opravile poskusno anketiranje. Ker imamo brate in sestre, ki so nedavno zaključili šolanje na naši šoli in še niso pozabili meritev za ŠVK, smo dva poprosile, če rešita vprašalnik. Nekaj vprašanj smo popravile.

3.1.3 Opis postopka zbiranja podatkov

Anketirale smo vse osmošolce in devetošolce naše šole in sicer pri rednih urah naših mentoric. Razdelile smo jim anketni list, jim dale navodila in jih prosile za sodelovanje. Navezale smo stik z učiteljico športa na osnovni šoli Odranci gospo Niko Poljanšek, nekdanjo učenko naše šole, odlično košarkarico. V pisemski ovojnici smo ji poslale vprašalnike, ki so jih njeni učenci rešili in vrnili.

3.1.4 Obdelava podatkov

Sledila je obdelava podatkov. Razdelile smo si poglavja, naredile zbirnik odgovorov, večinoma v obliki tabel, za kar smo potrebovale veliko časa. Nato smo dobljene rezultate predstavile v obliki grafov in besedila, ki smo jih analizirale in interpretirale. Ko berete našo raziskovalno nalogo, je prav, da vam pojasnimo grafe. Vrednost na vertikali grafa predstavlja število anketirancev in ne delež odstotnih točk.

3.2 REZULTATI

3.2.1 RAZUMEVANJE POJMA ŠPORTNO VZGOJNI KARTON (ŠVK)

1. **Pojem športno vzgojni karton**

Iz podatkov smo ugotovile, da večina deklet in fantov obeh šol pravilno razume vsebino ŠVK in sicer meritve telesnih značilnosti in spretnostnih nalog.

- Štiri dekleta OŠ Žiri in eno dekle OŠ Odranci ne vedo, kaj je to ŠVK, pet naših deklet pa, da je to karton z rezultati.

- Pet fantov OŠ Žiri in eden iz OŠ Odranci tudi ne vedo, kaj je to ŠVK, deset fantov OŠ Žiri in osem fantov OŠ Odranci meni, da je to testiranje športnih disciplin. Nekateri pa, da je to karton, na katerem so napisani njihovi doseženi rezultati.

2. **Discipline, ki spadajo k testiranju za ŠVK**

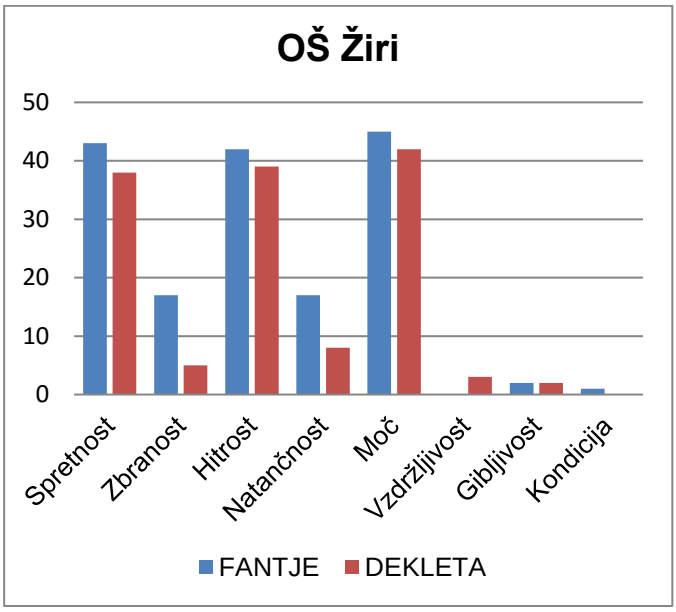

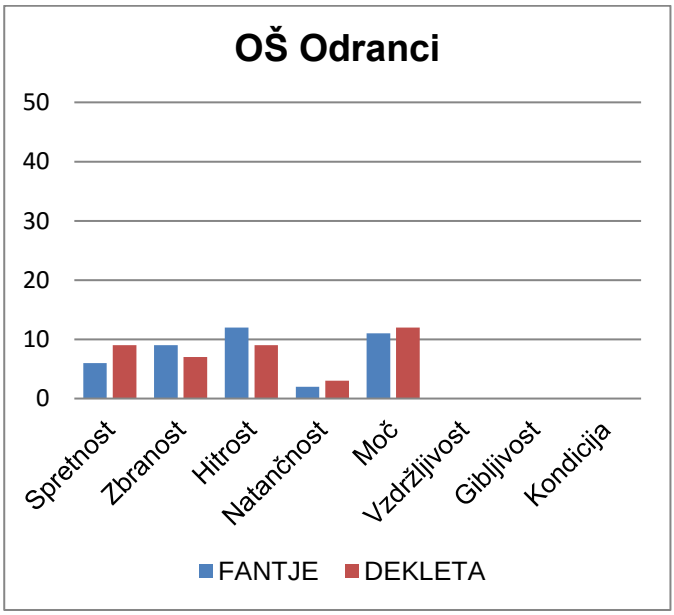

Graf 1 in 2: Discipline, za katere meniš, da spadajo k testiranju za ŠVK.

Iz grafa lahko razberemo, da je večina učenk in učencev OŠ Žiri prepričanih, da se testirajo: moč, spretnost in hitrost. Pri fantih sledita še zbranost in natančnost.
Na OŠ Odranci so odgovori podobni, precejšen je delež tistih, ki so izpostavili še zbranost.

3. **Mnenje o tem ali tudi na ostalih šolah v Sloveniji izvajajo meritve za ŠVK**

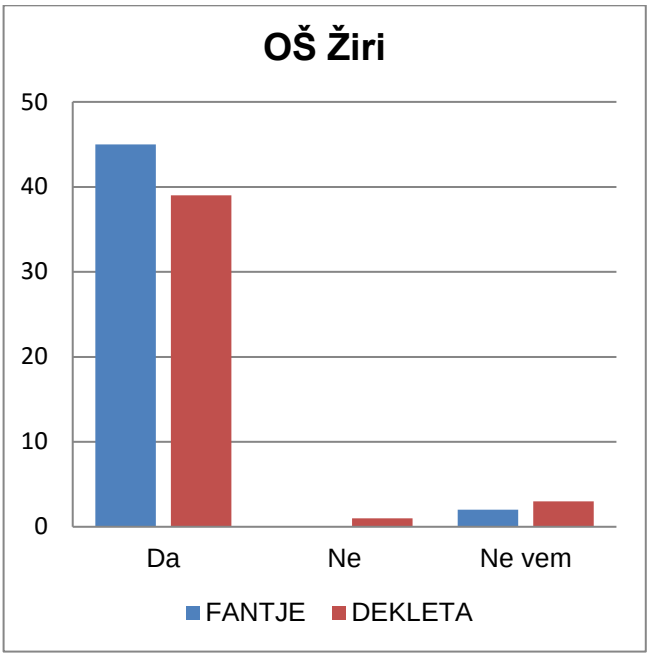

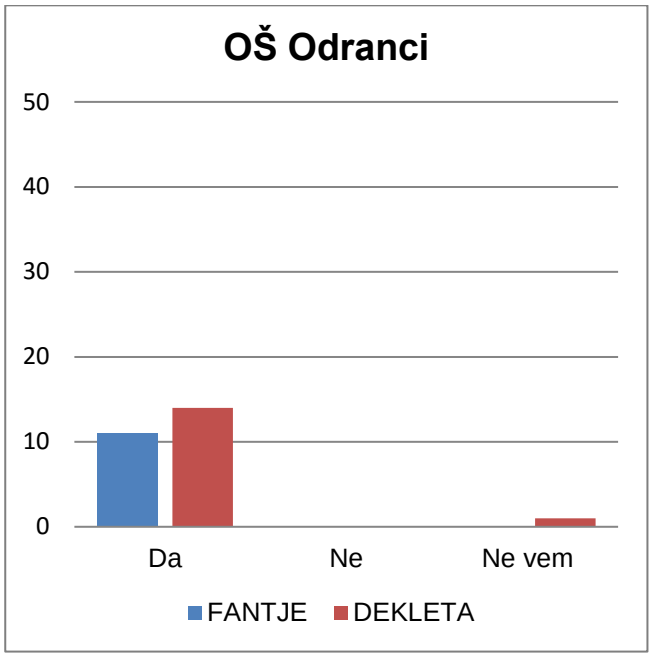

Graf 3 in 4: Kaj meniš, ali tudi na drugih šolah po Sloveniji izvajajo meritve za ŠVK?

Prevladujoč odgovor učenk in učencev na obeh šolah je, da večinoma na OŠ po Sloveniji izvajajo meritve za ŠVK.

3.2.2 PRIPRAVA IN MOTIVACIJA

V tem poglavju nas je zanimalo, ali se učenci pri urah športa pripravljajo na meritve za ŠVK, kolikšna je njihova osebna motivacija, kdo in kako jih še motivira za dobro opravljanje vaj.

1. **Priprave učencev pri urah športa na meritve za ŠVK**

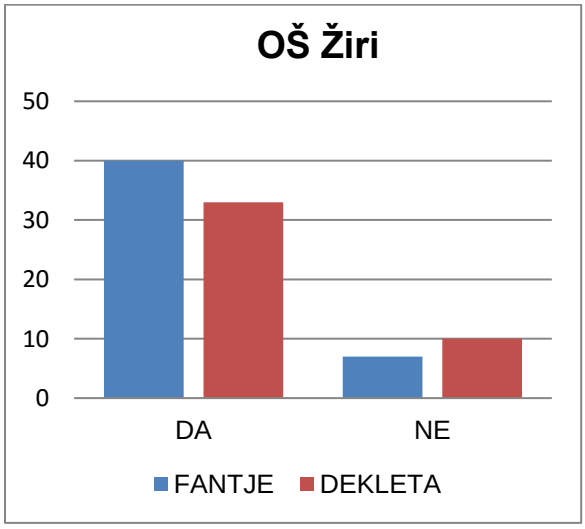

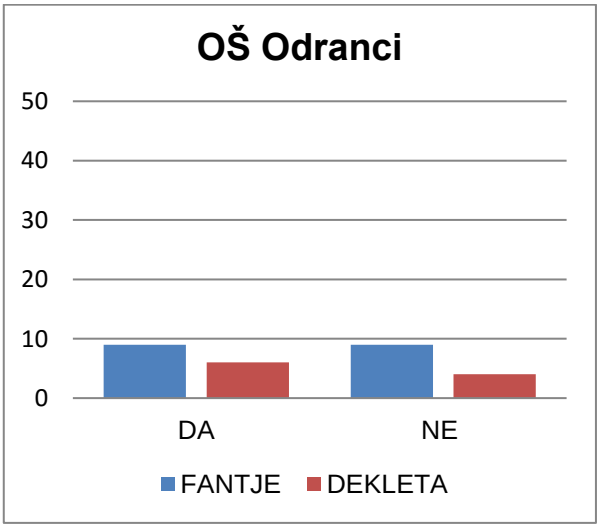

Graf 5 in 6: Ali se učenke in učenci pripravljate na meritve za ŠVK pri rednih urah športa?

Iz rezultatov ugotavljamo, da se na naši šoli učenke in učenci bolj pogosto pripravljajo na meritve za ŠVK pri rednih urah športa kot na OŠ Odranci. Razlika se kaže tudi po spolu, saj je več deklet kot fantov na obeh šolah izbralo odgovor, da se ne pripravljajo. Ta ugotovitev nam je bila zelo zanimiva in si je ne znamo razložiti. Večina vprašanih obeh spolov je odgovorilo, da se pripravljajo, manj pa je tistih, ki so izbrali odgovor, da se ne pripravljajo. Menimo, da nekateri sploh ne opazijo, katere vaje izvajamo pri rednih urah in da so izmed njih tudi del meritev za ŠVK.

2. **Resnost pri urjenju spretnosti in veščin, ki jih učenke in učenci izkažejo na meritvah za ŠVK**

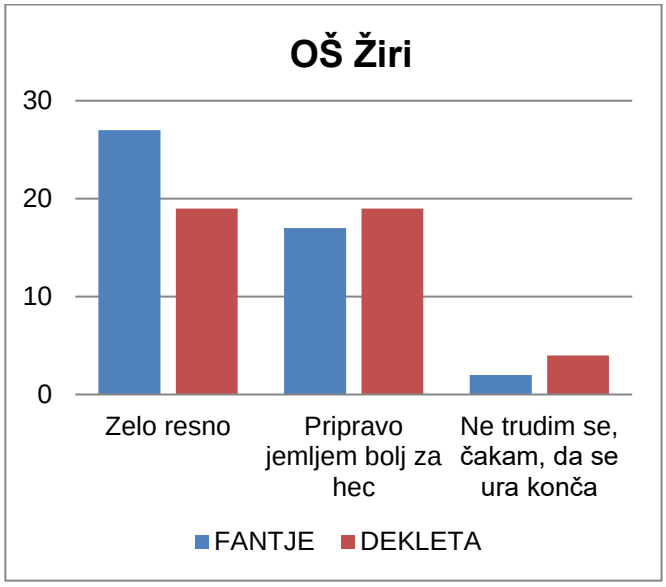

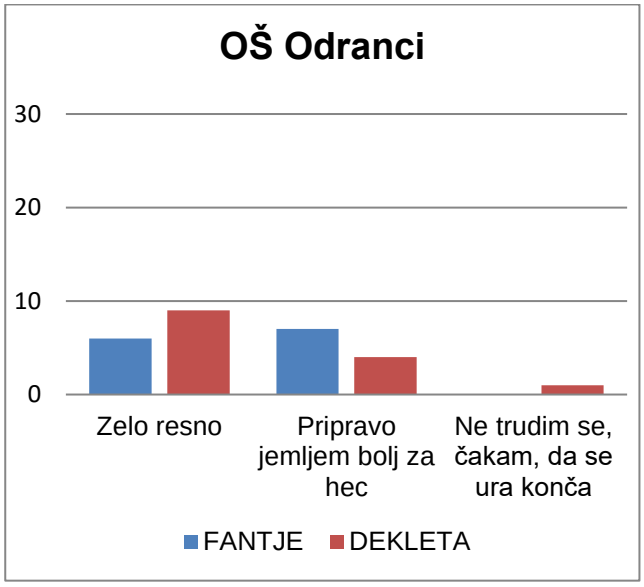

Graf 7 in 8: Kako resno učenke in učenci urite spretnosti in veščine, ki jih izkažete na meritvah za ŠVK?

Prevladujoč odgovor učenk in učencev obeh šol je, da priprave jemljejo zelo resno. Velik pa je delež tudi tistih, ki jemljejo priprave bolj za hec. Ugotovile smo, da je razlika ne samo med šolami, ampak tudi po spolu. Na naši šoli zelo resno priprave jemljejo fantje, na OŠ Odranci pa dekleta. Pripravo jemlje bolj za hec več učenk naše šole in več učencev OŠ Odranci. Z veseljem pa ugotavljamo, da je zelo malo tistih, ki se ne trudijo in komaj čakajo konec ure. Menimo, da bi vsi učenci in učenke na šoli morali jemati priprave na ŠVK resno, saj ni to samo priprava na ŠVK, temveč je šport naložba v njihovo zdravje.

3. **Spremljanje priprav s strani učiteljev pri rednih urah šport**

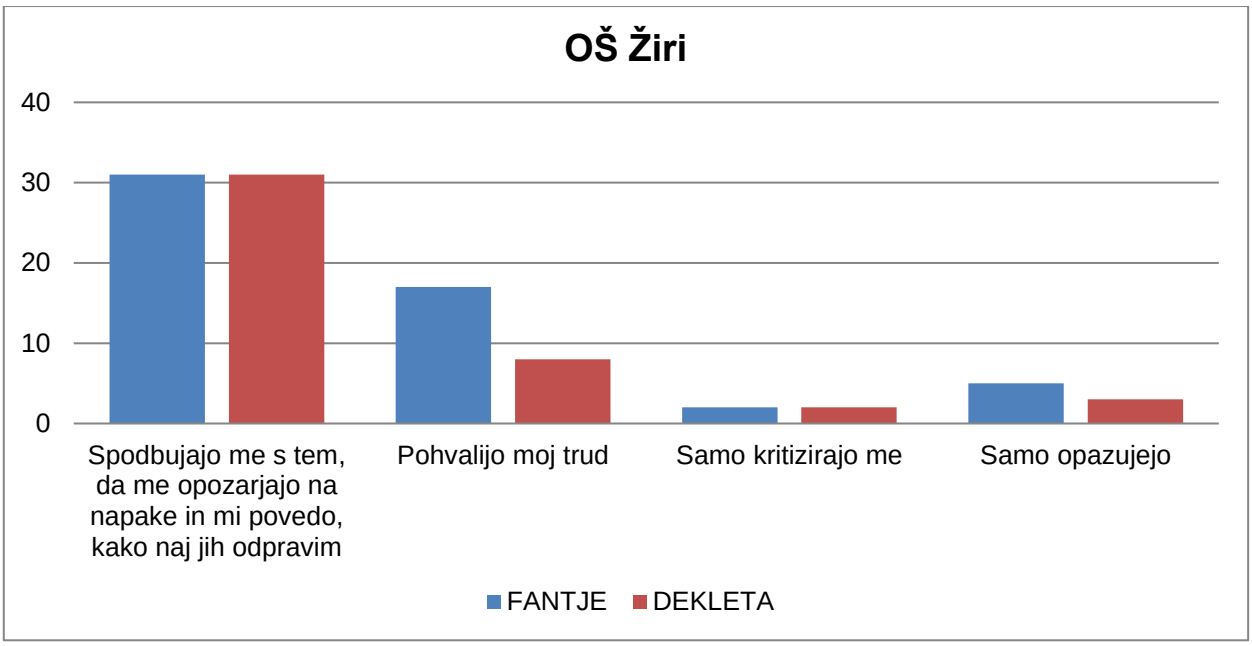

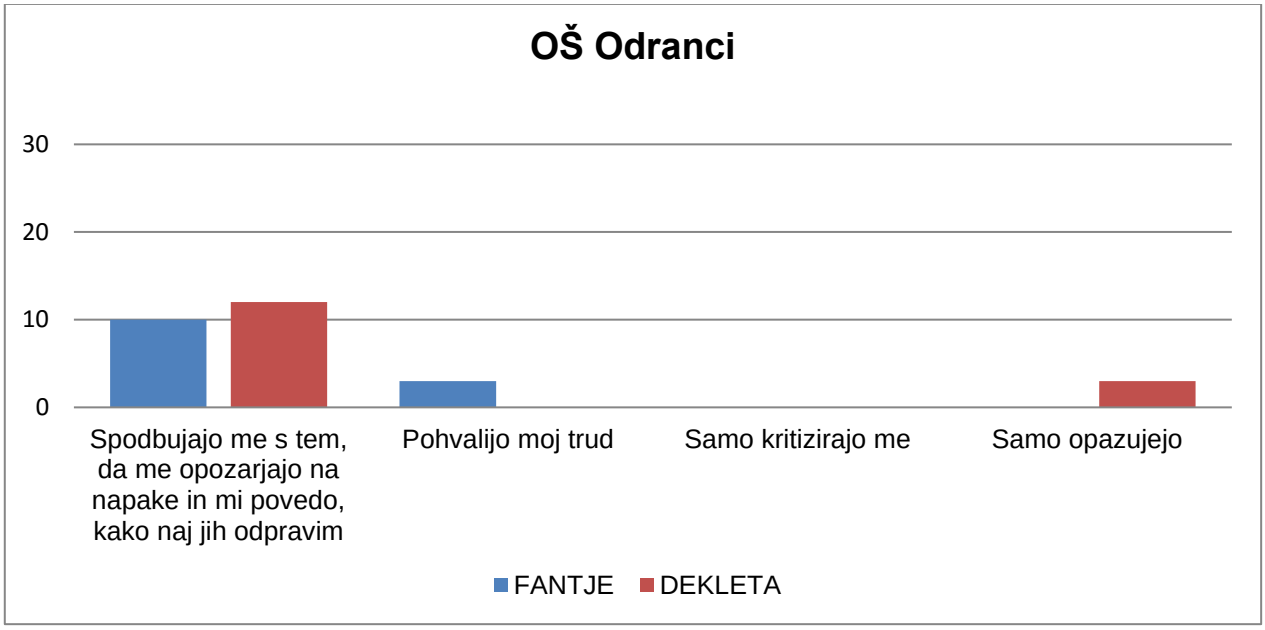

Graf 9 in 10: Kako pripravo spremljajo učitelji/ce na vaši šoli?

Večina deklet in fantov obeh šol je izbralo odgovor, da jih učitelji spodbujajo, opazujejo in jih opozarjajo na napake ter jim predlagajo, kako jih popraviti. Sklepamo, da je to učencem všeč, saj lahko tako izboljšajo rezultate in vajo izvajajo pravilno. Nekaj učencev je obkrožilo odgovor, da učitelji pohvalijo njihov trud, kar se nam zdi tudi prav, saj imajo s tem učenci več volje do izvajanja ŠVK, pohvala pa je pozitivna motivacija tudi, če na meritvah dosegajo slabše rezultate. Samo en učenec in ena učenka naše šole menita, da jih učitelji samo kritizirajo. Več fantov na naši šoli in več deklet na OŠ Odranci pa so izbrali odgovor, da jih učitelj pri izvajanju vaj samo opazuje, ne opozarja na napake, jih ne motivira. Iz

odgovorov smo ugotovile, da imajo učitelji obeh šol ustrezen pristop do učencev: jih spodbujajo, se trudijo, da pravilno izvajajo vaje, opazijo in pohvalijo njihov trud.

4. **Samostojno urjenje veščin merjene za ŠVK s strani učenk in učencev izven šole**

Zanimalo nas je, ali učenke in učenci kdaj samostojno, izven šole, urijo kakšno veščino, ki jo merijo za ŠVK.

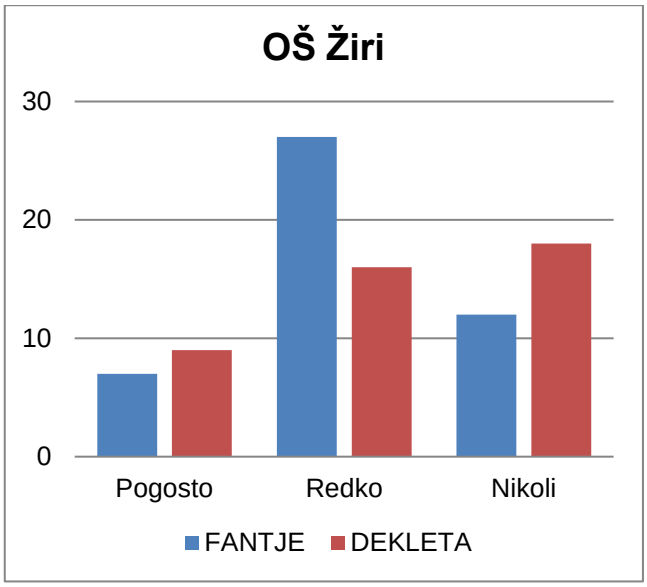

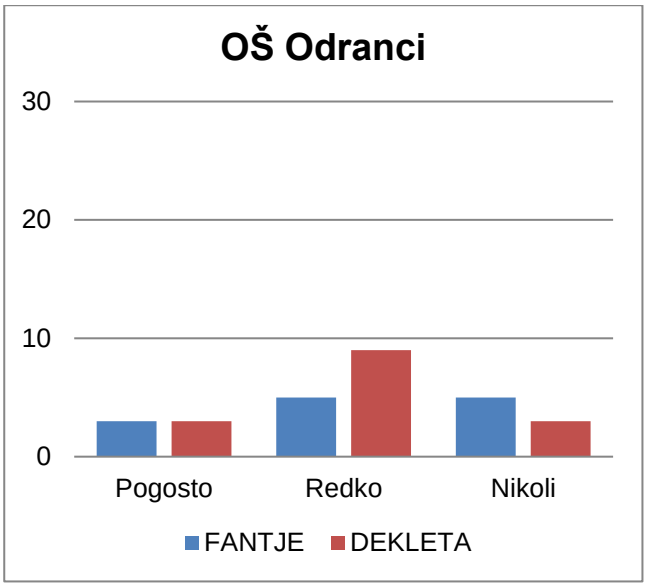

Graf 11 in 12: Kolikokrat, če, učenke in učenci samostojno urite kakšno veščino merjeno za ŠVK?

Tiste, ki so izbrali odgovor, da samostojno urijo veščine pogosto ali redko, smo prosile, da navedejo veščino, ki jo urijo in vzrok. Iz njihovih odgovorov smo ugotovile, da:

- večino so **dekleta OŠ Žiri**, ki so se odločile za pritrdilen odgovor, navedla, da izvajajo vaje za: moč, spretnost, tek in dviganje trupa. Večina vadijo zato, ker želijo izboljšati rezultat, nekatere pa to izvajajo zaradi sebe. 9 deklet pa se redno uri v hitrosti (tek), spretnosti, moči, gibljivosti, izvaja sklece, predklone, dviganje trupa ali veso v zgibi, ker se zavedajo, da te spretnosti potrebujejo pri športu, s katerim se ukvarjajo (npr. košarka …), nekatere pa to izvajajo za zabavo.

- dve tretjini anketiranih deklet **OŠ Odranci** doma redko uri kakšno veščino. Iz odgovorov smo ugotovile, da najpogosteje doma izvajajo sklece, dvigajo trup in urijo hitrost. Večina se uri zato, ker želijo doseči boljše rezultate na meritvah za ŠVK, ker se bolje počutijo in hkrati skrbijo tudi za svojo postavo. Le tri učenke so obkrožile odgovor, da se doma pogosto urijo v določeni veščini: skok v daljino z mesta, dviganje trupa in predklon na klopci. Vedo, da z izvajanjem vaj postajajo bolj gibčne in poskrbijo, da zvečer lažje zaspijo.

- večina **fantov OŠ Žiri** redko doma izvajajo določene vaje, kot so: trebušnjaki, vesa v zgibi, predklon, moč ter tek. Nekateri fantje si želijo pridobiti moč, izboljšati rezultate na meritvah za ŠVK, nekateri vadijo, da ne izgubljajo časa pred televizijo ali kakršno drugo napravo. 7 fantov pa pogosto doma vadijo določeno veščino: sklece, tek, nekaterim je v veselje dviganje trupa, spet drugi pa vadijo moč. Vzroki za vadbo so: pridobivanje moči, lepe postave ter mišic, en učenec pa meni, da bo vse pridobljene veščine potreboval v prihodnosti, saj so sestavni del zdravja.

- Tudi fantje na **OŠ Odranci** doma redko urijo veščino. Največkrat je to dviganje trupa, skok v daljino, vaje za moč ter tudi dotikanje plošče z roko. Doma to počnejo, ker želijo izboljšati osebni rezultat. Tisti fantje, ki pogosteje doma urijo kakšno veščino, so navedli, da so to: vesa v zgibi, skok v daljino z mesta in tek. Vaje izvajajo v želji, da izboljšajo rezultate na meritvah, za zabavo, da se umirijo, nekdo pa ob vajah misli tudi na zdravje.

5. **Oseba, ki spodbuja, motivira učence za doseganje boljših osebnih rezultatov**

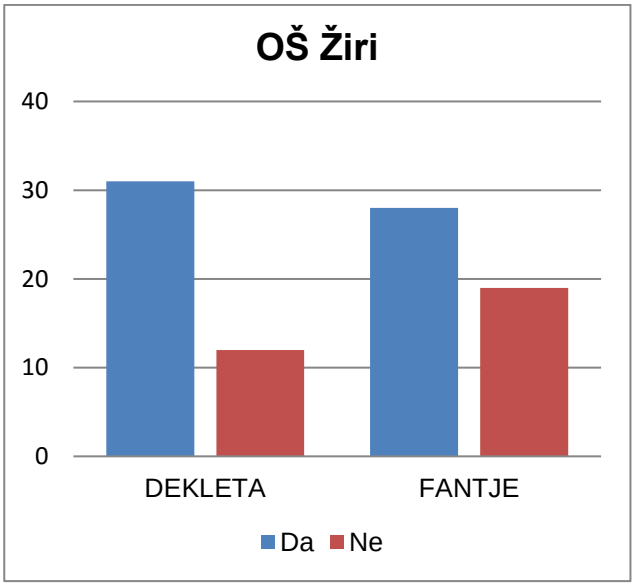

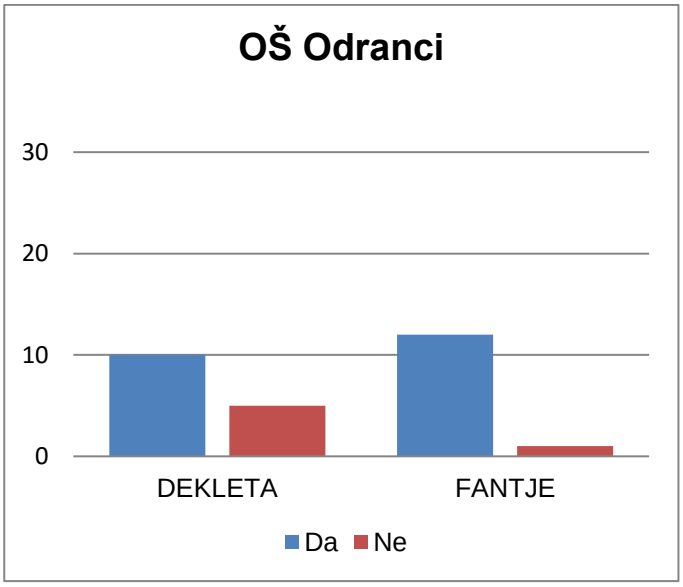

Graf 13 in 14: Ali učenke in učence kdo motivira, spodbuja za doseganje boljših osebnih rezultatov?

Na obeh šolah je prevladujoč odgovor, tako učenk kot učencev, da imajo osebo, ki jih vzpodbuja za doseganje boljših osebnih rezultatov. Več pa je bilo učencev na OŠ Žiri, ki je izbralo odgovor, da jih nihče ne vzpodbuja.

V nadaljevanju nas je zanimalo, kdo so osebe, ki jih pozitivno motivirajo.

- Dekleta obeh šol so navedla, da imajo pri izvajanju športno vzgojnega kartona največjo podporo s strani učiteljice športne vzgoje, katera jim daje tudi zgled. Nekatere podpirajo in pohvalijo tudi starši in prijatelji.
- Podobni so bili odgovori učencev obeh šol pri fantih. Ti ravno tako največ spodbude dobijo s strani učiteljev športa in staršev. Nekatere fante motivirajo njihova dekleta ali pa trenerji.

6. **Ali se strinjaš z naslednjo mislijo/trditvijo: »Učenci na meritvah za ŠVK dosegajo odlične rezultate, če se tudi njihovi starši ukvarjajo s športom.«?**

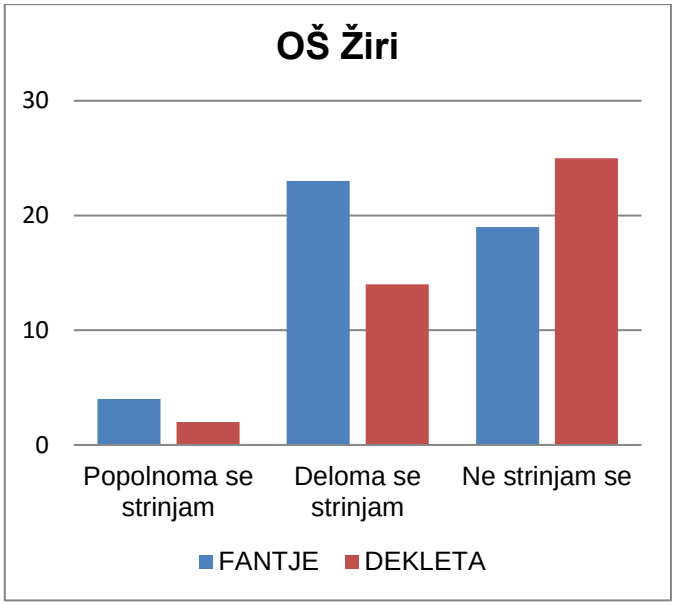

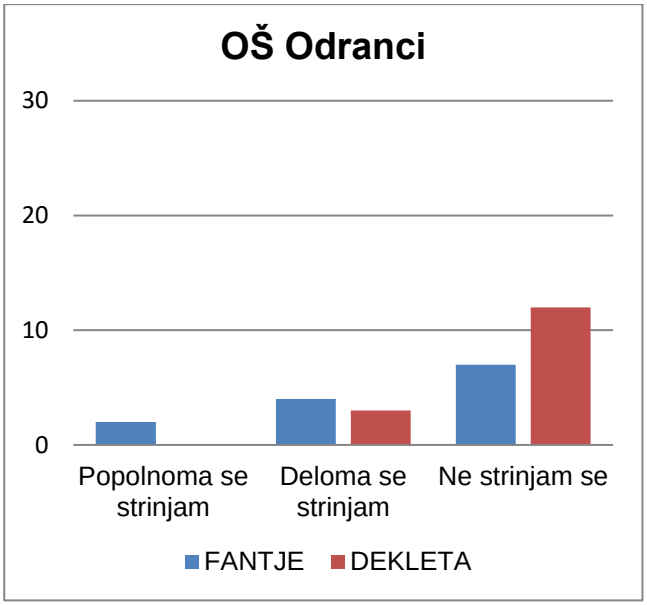

Graf 15 in 16: Strinjanje učenk in učencev s trditvijo: »Učenci na meritvah za ŠVK dosegajo odlične rezultate, če se tudi njihovi starši ukvarjajo s športom.«

Utemeljitve učenk in učencev, ki se s trditvijo strinjajo.

- Večina **deklet na OŠ Žiri** se s trditvijo ne strinja in navaja, da je za športne dosežke posameznika zaslužen vsak sam ter, da tudi če se njihovi starši ukvarjajo s športom ni nujno, da se bodo tudi one. 14 deklet je obkrožilo odgovor, da se z trditvijo deloma strinjajo, saj jih starši spodbujajo za športno dejavnost. Le 2 učenki pa sta navedli, da se popolnoma strinjata , saj se skupaj s starši ukvarjajo s športom in jima tako dajejo pozitiven zgled.
- Podobno razmišljajo tudi **dekleta na OŠ Odranci**.

  Večina deklet obeh šol meni, da starši ne vplivajo na njihove osebne rezultate. Ostale, ki menijo drugače, pa so navedle, da vplivajo spodbudno: s pohvalo oz. če je slab rezultat rečejo, naj se bolj potrudijo. Starši z nekaterimi dekleti celo vadijo in trenirajo skupaj z njimi. Nekaterim je velika vzpodbuda ta, da jim plačajo športne dejavnosti, krožke, v katere se želijo vpisati in jih obiskovati.

- 19 **fantov na OŠ Žiri** se s to trditvijo ne strinja in meni, da ni potrebno imeti starše športnike, saj lahko tudi otroci nešportnih staršev vzljubijo šport. Nekdo je to obrazložil na svojem primeru, da starši niso športniki, on pa vseeno dosega dobre rezultate. Največ fantov je odgovorilo, da se deloma strinjajo. Menijo, da starši, ki se ukvarjajo s športom, bolj motivirajo otroke v športno udejstvovanje kot starši nešportniki. 4 učenci se s trditvijo popolnoma strinjajo, saj menijo, da če se starši ukvarjajo s športom, ljubezen do športa prenesejo na otroke, ki pa imajo posledično boljše rezultate. Dajejo jim pozitiven zgled.
- Podobno menijo **učenci OŠ Odranci**. Dva celo navajata, da ju starši trenirajo.

Pri fantih so odgovori podobni. Nekatere fante starši pohvalijo, spet drugim ukažejo, naj si s kolesarjenjem ali hojo izboljšajo rezultate. Nekatere starše, tako deklet kot fantov, rezultati sploh ne zanimajo.

Naše mnenje je, da pozitivna spodbuda: skupno treniranje, pohvala, pomenijo veliko motivacijo vsakega posameznika, da si prizadeva, da izboljša osebne rezultate.

3.2.3 POMEN REZULTATOV DOSEŽENIH NA ŠVK

V tem poglavju nas je zanimalo, kako pomembni so doseženi rezultati za posameznika, če vedo, kam bi uvrstili dosežke učencev obeh šol v slovenskem merilu ter seznanjenost njihovih staršev z rezultati, doseženimi na meritvah za ŠVK.

1. **Pomen doseženih osebnih rezultatov za posameznika**

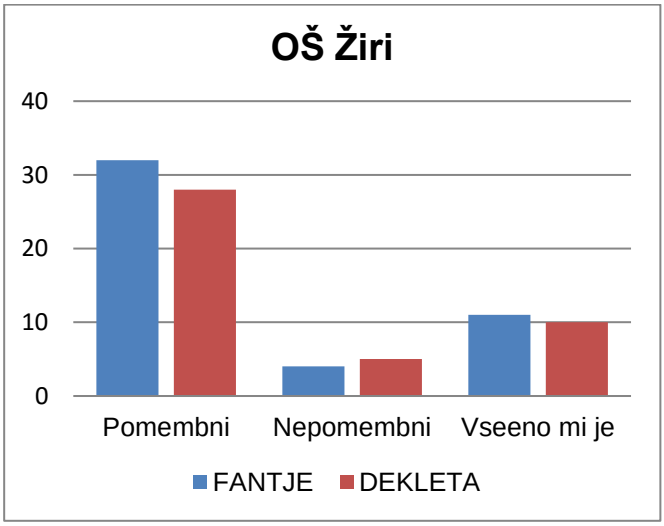

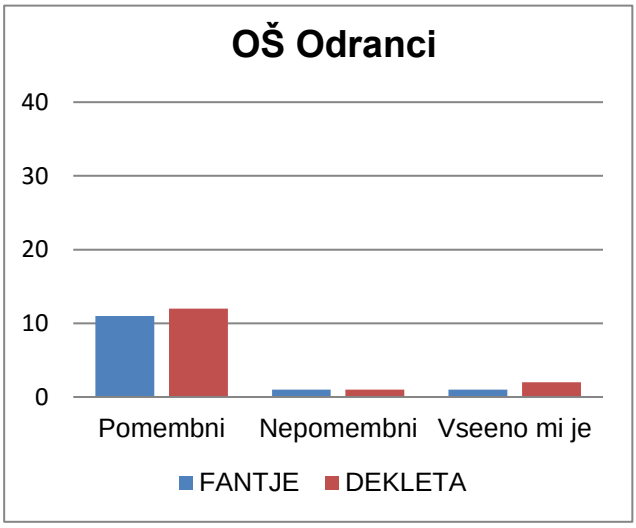

Graf 17 in 18: Kako pomembni so doseženi osebni rezultati na meritvah za učenke in učence?

Iz grafov smo ugotovile, da so tako fantom kot dekletom obeh šol rezultati pomembni. Je pa nekoliko večji delež tistih fantov na OŠ Žiri, katerim za rezultate ni kaj prida mar oziroma jim je za rezultate vseeno.
Izbran odgovor so v anketi morali tudi utemeljiti. Če so izbrali pomembno, so slednje utemeljili:

- Največ deklet na OŠ Žiri je izbran odgovor utemeljilo s tem, da jim rezultati povedo, da se skozi leta razvijajo. Vsem so v informacijo, koliko so napredovale, kako so spretne …
- Na OŠ Odranci so rezultati malo bolj pomembni dekletom kot fantom. Večina deklet je svoj odgovor utemeljilo, da so vesele, če vsako leto dosežejo boljši rezultat. Eno dekle je odgovor utemeljilo, da so ji rezultati pomembni zaradi njenega zdravja.
- Fantom na OŠ Žiri pa so motivacija, da jih izboljšajo, povedo jim, koliko so napredovali, Nekateri so odgovorili, da svoje rezultate primerjajo z drugimi šolami, spet drugi jih rabijo za vpis na določeno šolo (npr. športno gimnazijo).
- Tudi fantom na OŠ Odranci so rezultati pomembni. Pokažejo jim, v kakšni formi so.

Tisti, ki so obkrožili odgovor vseeno ali nepomembno pa navajajo, da jim je vseeno zato, ker rezultati ne vplivajo na oceno in se sprašujejo, čemu so sploh namenjeni.

2. **Mnenje o doseženih rezultatih učenk in učencev šol na meritvah ŠVK v slovenskem merilu?**

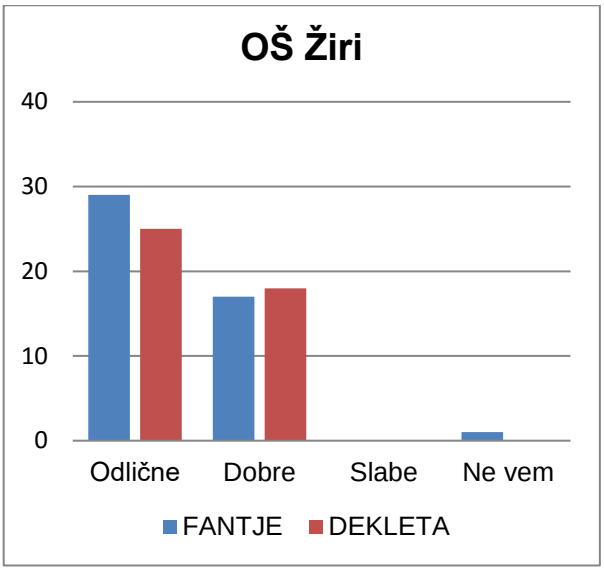

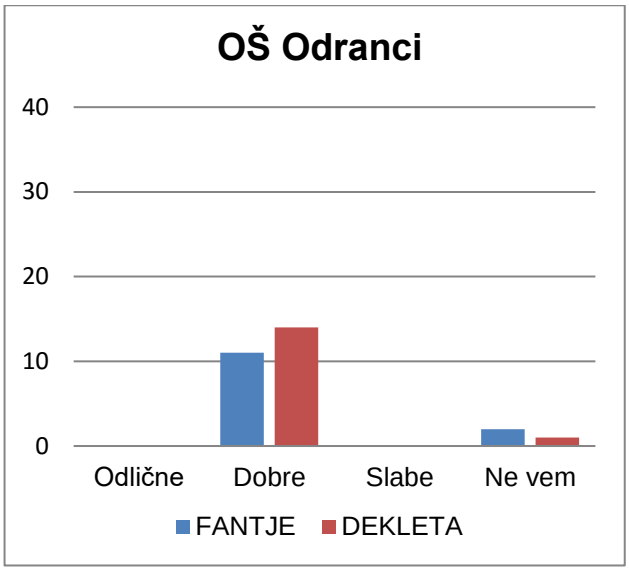

Graf 19 in 20: Kakšne rezultate dosegate učenke in učenci na meritvah za ŠVK v slovenskem merilu?

Ugotovile smo, da učenke in učenci naše šole menijo, da dosegamo odlične ali vsaj dobre rezultate v slovenskem merilu, na OŠ Odranci pa niso tako prepričani v uspeh, tako, da je prevladujoč odgovor dobre.

3. **Pogovor s starši o doseženih rezultatih na meritvah za ŠVK**

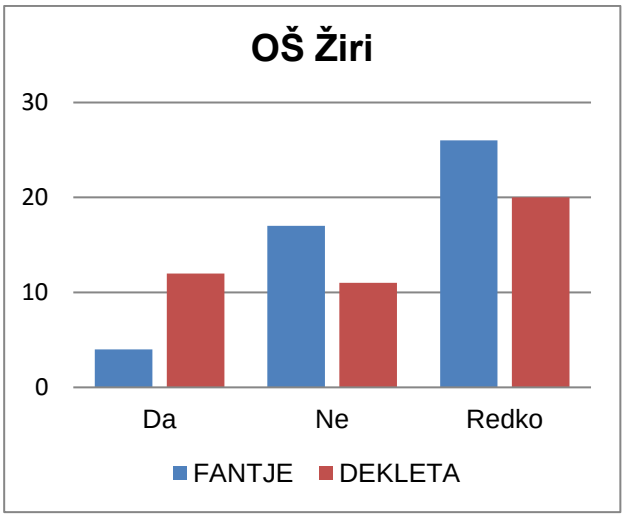

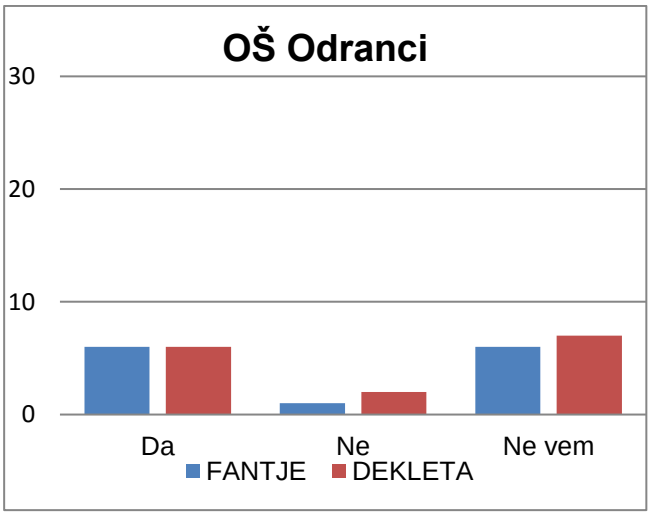

Graf 21 in 22: Pogovor učenk in učencev s starši o doseženih rezultatih na meritvah za ŠVK

Pri odgovoru se pojavljajo razlike med učenkami in učenci obeh šol. Večji delež učenk in učencev OŠ Odranci se s starši pogovarja o doseženih rezultatih kot na OŠ Žiri. Več deklet na naši šoli se redko pogovarja, na OŠ Odranci pa je takih več fantov. Na OŠ Žiri se o rezultatih ne pogovarja več fantov, na OŠ Odranci pa deklet. Slednji so napisali, da se o tem ne pogovarjajo s starši, ker njim osebno ali pa njihovim staršem rezultati meritev za ŠVK niso pomembni.

4. **Zaupanje osebi, ki opravlja meritve, da meritve opravi natančno**

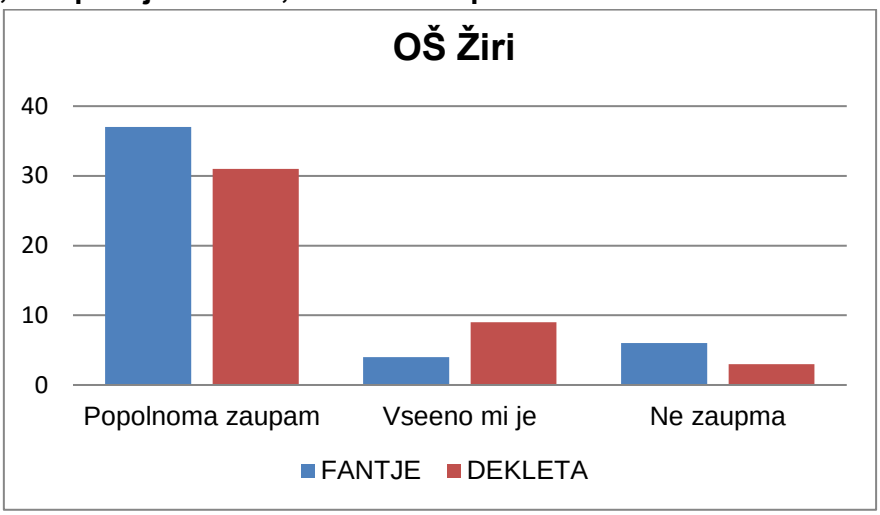

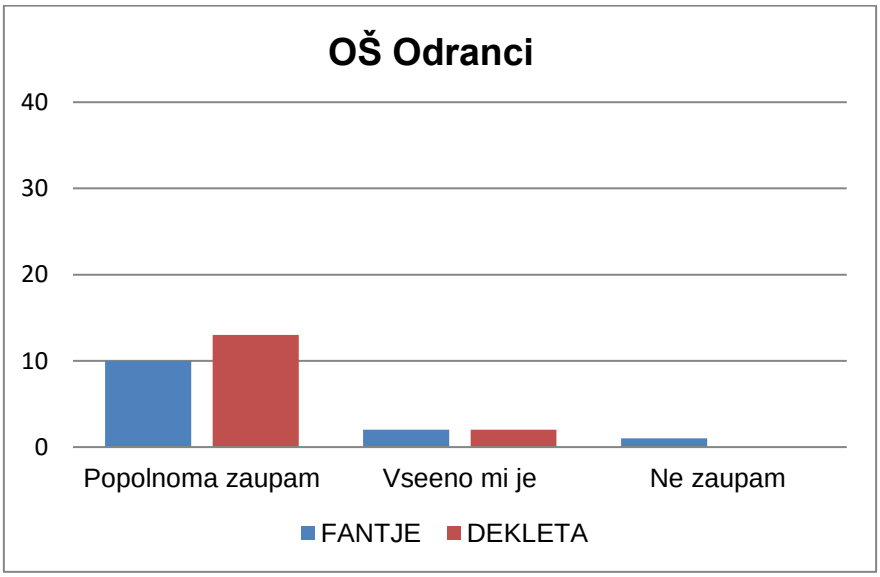

Graf 23 in 24: Zaupanje učenk in učencev učitelju/ici ali učencu/ki, ki opravlja meritve, da meritve opravi točno

Na obeh šolah večina vprašanih zaupa merilcu, manjšemu delu pa je za natančnost meritev vseeno.Glede na to, da tudi jaz, Loti, pomagam učiteljici testirat učence za ŠVK, vem, kako delo poteka. Meni je všeč, da učencem merim rezultate, jih s tem spodbujam, da dosežejo boljše rezultate. Lani sem testirala na postaji poligon nazaj. Moja naloga je bila, da se jim zmerila čas od začetka poligona pa do konca in jim to napisala na ŠVK.

3.2.4 SEZNANJENOST Z DOSEŽENIMI REZULTATI

1. **Primerjava osebnih rezultatov z rezultati prejšnjih let pri rednem pouku športa**

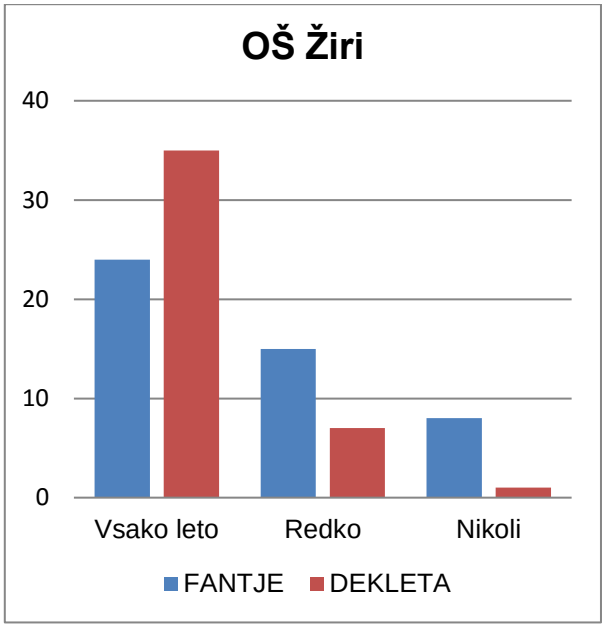

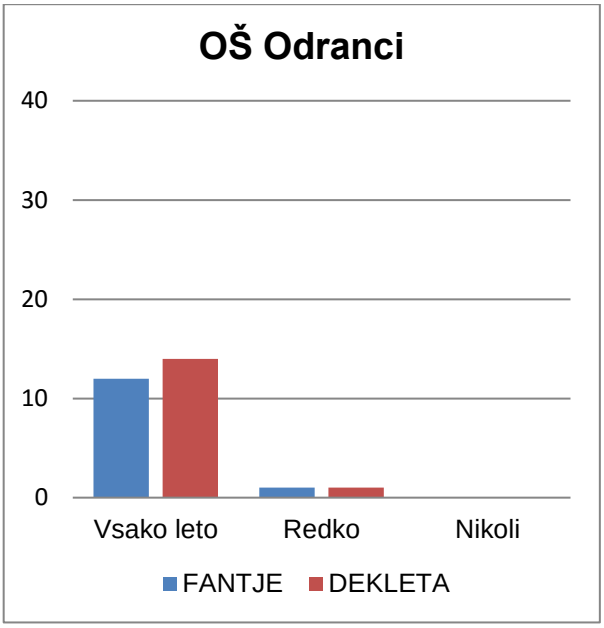

Graf 25 in 26: Ali pri urah športa primerjate osebne rezultate z rezultati prejšnjih let?

Večina učenk in učencev obeh šol se je odločilo za odgovor, da rezultate primerjajo vsako leto. Na OŠ Žiri pa je velik delež tistih, ki menijo, da jih primerjajo redko ali celo nikoli. Zastavlja se nam vprašanje, zakaj so odgovori tako različni, če smo vsi istočasno prisotni pri pouku. Verjetno za to, ker nekateri niti ne vedo, kaj počnejo. Bolj enotni so učenke in učenci OŠ Odranci.

2. **Vpogled v rezultate**

Iz odgovorov učenk in učencev OŠ Žiri smo ugotovile, da veliko fantov ter malo deklet ne ve, kako poteka vpogled v rezultate. Ostala dekleta ter večina fantov je odgovorilo, da vpogled v rezultate poteka z barvanjem stolpcev. Šest deklet je napisalo, da kartone z rezultati le pogledajo, enajst pa, da rezultate primerjajo s slovenskim povprečjem ter z lanskimi rezultati. Dvanajst fantov je odgovorilo, da pogledajo napredek za eno leto, trije pa, da preverijo kdo v razredu je bil kje najboljši.

Večina deklet in fantov OŠ Odranci rezultate primerja z rezultati iz zadnjih let. Le dve učenki ter en učenec ne vedo, kako primerjajo rezultate. En učenec je napisal, da barvajo stolpce, dve učenki pa, da osebne rezultate primerjajo po letih. Nekateri tudi preverijo, kdo v razredu je bil najuspešnejši.

3. **Ali z učitelji obrazložijo/komentirajo dosežene rezultate?**

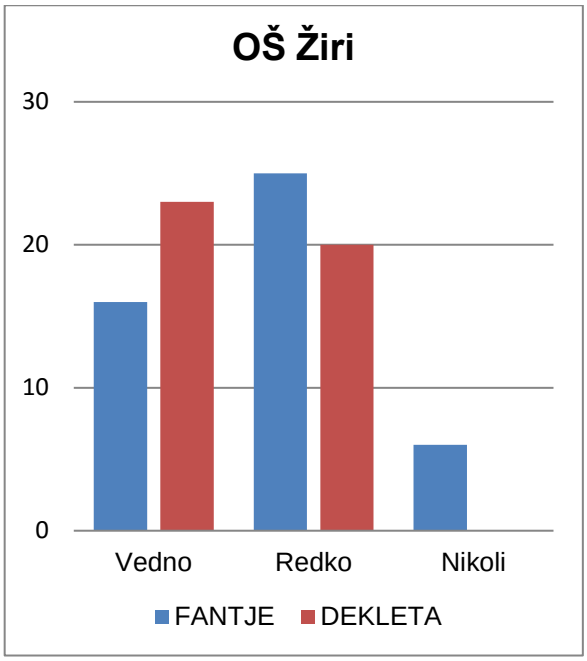

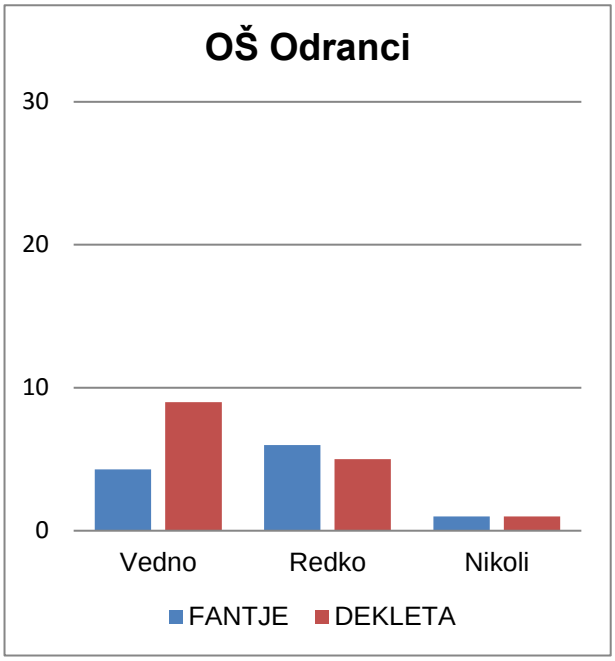

Graf 27 in 28: Ali učitelji komentirajo/obrazložijo dosežene rezultate?

Zanimivi in dokaj enaki odgovori učenk in učencev obeh šol. Večina meni, da komentirajo redko, drugi vedno, nekateri pa, da nikoli. Verjetno je slednje odvisno od učiteljic ali učiteljev, ki jih poučujejo.

4. **Seznanjenost staršev z osebnimi rezultati učenke ali učenca**

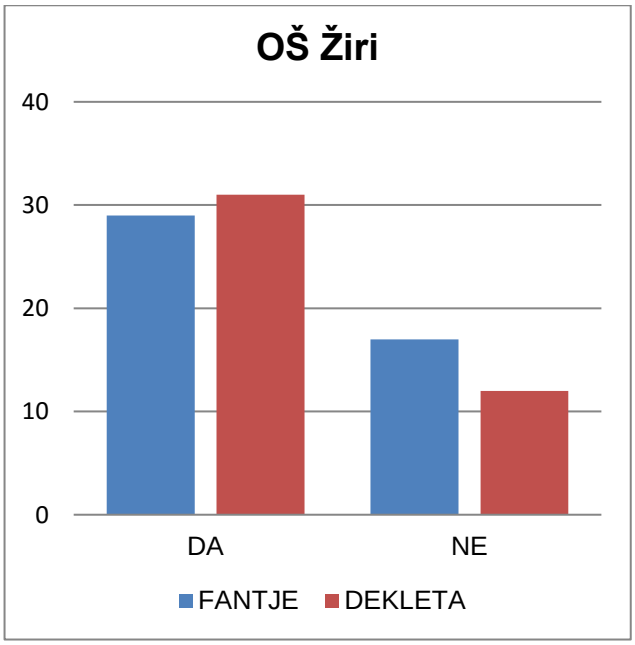

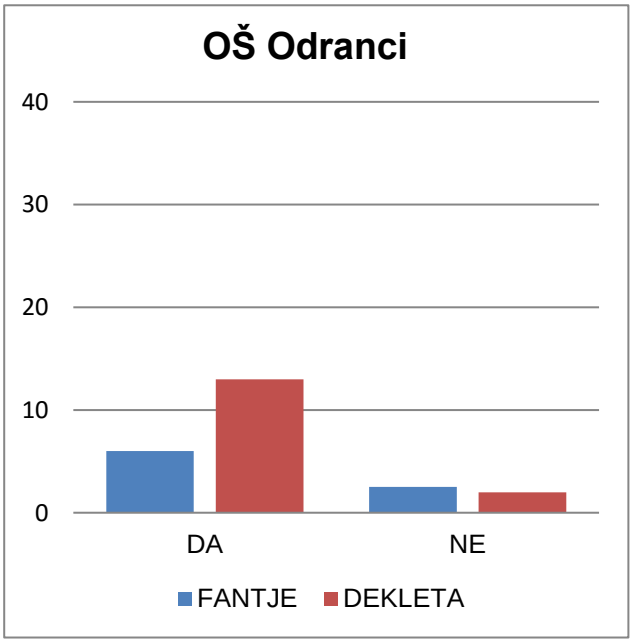

Graf 29 in 30: Ali so s tvojimi rezultati meritev za ŠVK seznanjeni tvoji starši?

Večina staršev učenk in učencev obeh šol, približno dve tretjini, so dobro seznanjeni z rezultati ŠVK. Večina deklet in fantov obeh šol je povedala, da starše sami seznanijo z rezultati ŠVK, ostali starši se seznanijo z njihovi rezultati na roditeljskem sestanku. Tri dekleta OŠ Odranci so navedla, da so starši o njihovih rezultatih pisno obveščeni. Samo en fant naše šole in eno dekle OŠ Odranci ne vesta, kako so starši izvedeli za njune rezultate.
Ostala tretjina, katerih starši ne vedo za njihove rezultate je navedla, da zato, ker se jim osebno ne zdi potrebno, da bi straši zanje vedeli oziroma tudi starše ti rezultati ne zanimajo.

3.2.5 MNENJE O OSEBNIH DOSEŽKIH NA MERITVAH ZA ŠVK

Zanimalo nas je, kako zadovoljni so učenci z osebnimi rezultati in kakšno mesto, po njihovem, zasedajo med sošolci.

1. **Zadovoljstvo z osebnimi rezultati doseženimi na meritvah za na ŠVK**

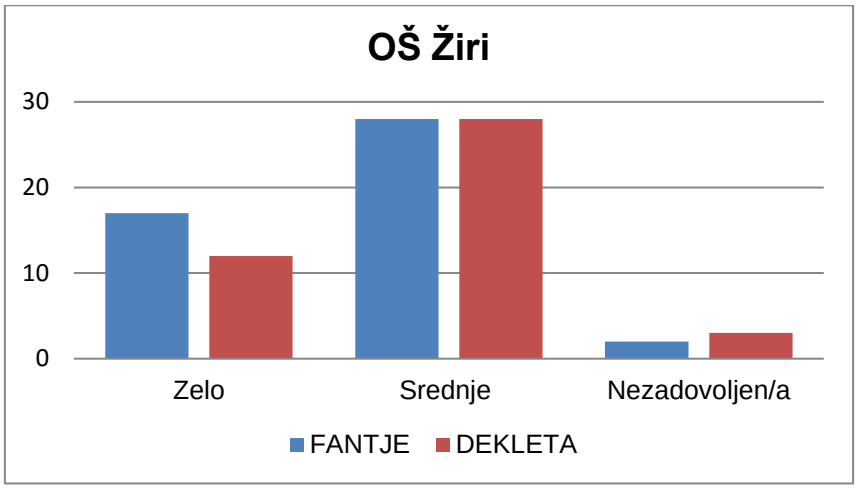

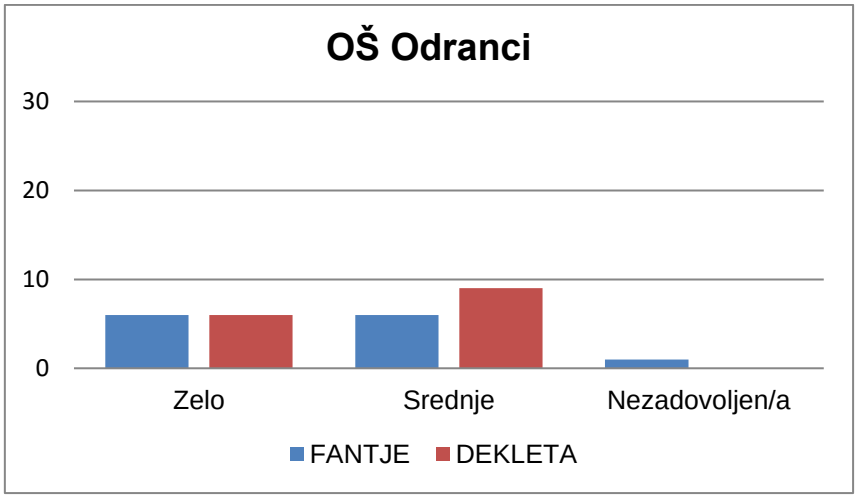

Graf 31 in 32: Zadovoljstvo z osebnimi rezultati na meritvah za ŠVK učenk in učencev

Na obeh šolah prevladuje odgovor srednje zadovoljen/a. Več fantov kot deklet na naši šoli je z rezultati zelo zadovoljnih.

2. **S katerim rezultatom si najbolj zadovoljen?**

Ugotovile smo, da je največ deklet OŠ Žiri zadovoljnih z rezultatom trebušnjakov, predklonom, tapkanjem ter tekom na 600 m. Dekleta OŠ Odranci pa s predklonom, tekom na 600 m, skokom v daljino, trebušnjaki.
Fantje OŠ Žiri tudi s trebušnjaki, tekom na 600 m in veso. Na OŠ Odranci pa s skokom v višino in veso v zgibi.

3. **S katerim rezultatom si najmanj zadovoljen?**

Ugotovile smo, da dekleta OŠ Žiri niso zadovoljne z rezultati poligona nazaj, nekaj pa jih bi želelo tudi zmanjšati svojo težo, saj z veso niso kaj prida zadovoljne. Tudi na OŠ Odranci največ deklet ne mara vese v zgibi, pa tudi predklona, skoka v daljino in teka na 600 m. Dosegajo slabe rezultate.

4. **Primerjava osebnih rezultatov z rezultati sošolcev**

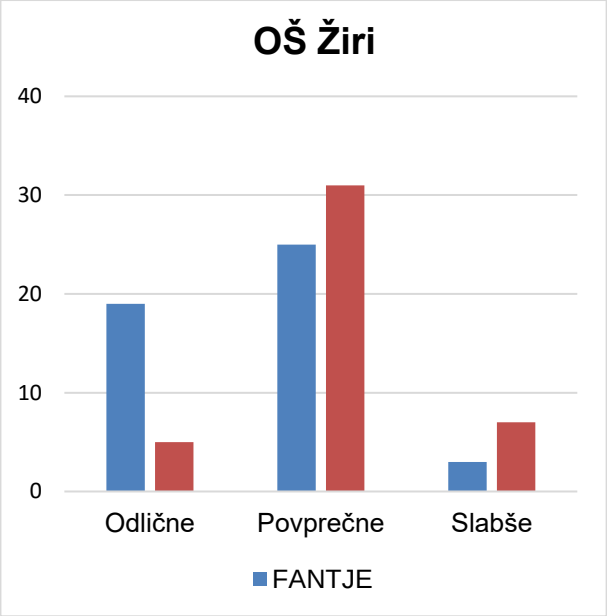

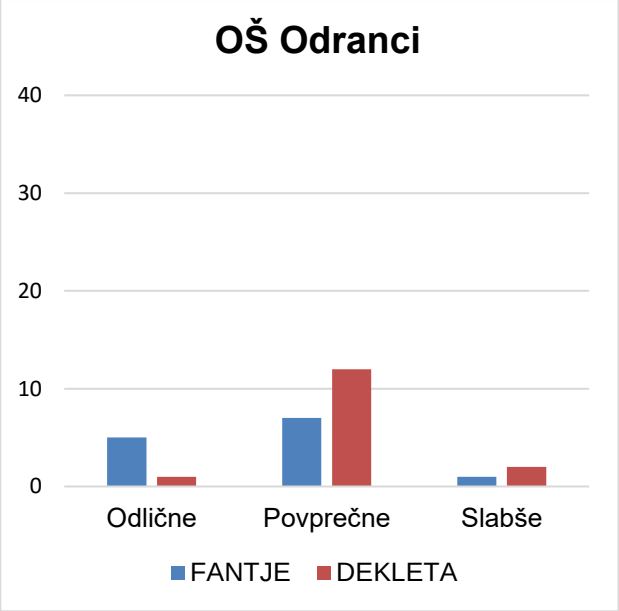

Graf 33 in 34: Primerjava osebnih rezultatov z rezultati sošolcev

Pri tem vprašanju pa so odgovori enaki na obeh šolah tudi, kar se tiče spolov. Prevladujoč odgovor je, da dosegajo povprečne rezultate, več fantov se je odločilo za odgovor odlične in več deklet za odgovor slabše.
Verjetno je tako zato, ker so fantje bolj tekmovalni.

3.2.6 USPEŠNI ŽIROVSKI ŠPORTNIKI

4. **Imena uspešnih žirovskih in odranskih športnikov in disciplina, v kateri so se izkazali.**

Tabela 1: Imena uspešnih žirovskih športnikov, po navedbah deklet

ŠPORTNIK	ŠPORT	ŠTEVILO NAVEDB
• Ne poznam nikogar		12
• Žana Jereb	atletika	28
• Tomaž Naglič	smučarski skoki	4
• Urban Jereb	atletika, spremljevalec slepega	3
• Katja in Matjaž Rakušček • Marko Čar • Andraž Jereb- • Borut Poljanšek • Cene Rakušček	gorski tek, maraton alpinist, plezalec judoist triatlon tek	1

Tabela 2: Imena uspešnih žirovskih športnikov, po navedbah fantov

ŠPORTNIK	ŠPORT	ŠTEVILO NAVEDB
• Ne vem		16
• Žana Jereb	tek, maraton	19
• Tomaž Naglič	smučarski skoki	5
• Bogdan Erznožnik	košarka	5
• Andraž Jereb	judo	5
• Peter Lamovec	tek	3

• Marko Čar	alpinist, plezalec	2
• Cene Rakušček • Katja Rakušček	tek	2
• Sašo Jereb	judo	1
• Urban Jereb	tek, spremljevalec slepega	1
• Borut Poljanšek	triatlon	1
• Gordan Vončina	kolesar	1

Tabela 3: Imena uspešnih odranskih športnikov, po navedbah fantov in deklet

ŠPORTNIK	**ŠPORT**	**ŠTEVILO NAVEDB**
• Ne vem		5
• Aleš Zver • Boštjan Kovaš	tek nogomet	25 3

4 RAZPRAVA

V prvem poglavju nas je zanimalo razumevanja pojma ŠVK. Večina vprašanih je odgovorilo pravilno in sicer meritve telesnih in spretnostnih nalog, so se pa našli posamezniki, ki menijo, da je to karton na katerem so napisani doseženi rezultati.

V naslednjem poglavju smo se osredotočile na pripravo in motivacijo za izvajanje vaj, ki so del meritev za ŠVK. Tu smo ugotovile razlike med šolama. Bolj se na meritve pripravljajo učenci naše šole kot OŠ Odranci. Prevladujoč odgovor učenk in učencev obeh šol je, da priprave jemljejo zelo resno. Velik pa je tudi delež tistih, ki jemljejo priprave bolj za hec. Ugotovile smo, da je razlika ne samo med šolami ampak tudi po spolu. Na naši šoli zelo resno priprave jemljejo fantje, na OŠ Odranci pa dekleta. Kakšna pa je vloga športnih pedagogov kot motivatorjev za opravljanje vaj? Iz odgovorov smo ugotovile, da imajo učitelji obeh šol ustrezen pristop do učencev: jih spodbujajo, se trudijo, da pravilno izvajajo vaje, opazijo in pohvalijo njihov trud. Zanimive so bile tudi ugotovitve, da je le malo učencev, ki nikoli ne vadijo nobene spretnosti, ki jih merijo za ŠVK. Prevladujoč odgovor je bil, da samostojno vadijo redko, zelo malo je tistih, ki sami ne vadijo nikoli. Pojavljajo pa se razlike po spolu in tudi med šolama. Več deklet na naši šoli nikoli ne vadi samih in več fantov na OŠ Odranci. Večina deklet uri zato, da dosegajo boljše rezultate, zaradi lepše postave, fantje pa, da so močnejši, imajo lepše mišičasto telo. Samo ena oseba je odgovorila, da vadi zaradi zdravja. Torej, ukvarjanje s športom najstnikom ne pomeni naložba v zdravje pač pa v zunanjo podobo.

Na obeh šolah prevladujejo učenci, ki so na vprašanje, ali imajo osebo, ki jih spodbuja za športno dejavnost, odgovorili pritrdilno. Pri tem so daleč v ospredju športni pedagogi, sledijo starši, trenerji. Torej je vloga športnih pedagogov na obeh šolah zelo pomembna in pozitivna.

Zanimiva je bila ugotovitev na naše vprašanje, kaj menijo o trditvi: »Učenci na meritvah za ŠVK dosegajo odlične rezultate, če se tudi njihovi starši ukvarjajo s športom.«. Prevladujoč odgovor na obeh šolah je bil, da se s trditvijo ne strinjajo, sledil je odgovor, da se delno strinjajo, zelo malo pa jih je izbralo odgovor, da se popolnoma strinjajo. Učenke in učenci menijo, da so sami odgovorni za dosežene rezultate, lahko pa jih starši spodbujajo za športno udejstvovanje, skupno trenirajo, jih pohvalijo. Redki učenci, ki so se strditvijo strinjali, so navedli, da če se starši ukvarjajo s športom, ljubezen do športa prenesejo na otroke, ki pa imajo posledično boljše rezultate. Dajejo jim pozitiven zgled. Iz razgovora z obema vrhunskima športnika smo ugotovile, da menita, da imajo zelo veliko vlogo za poznejše športno udejstvovanje njihovih otrok prav starši, zlasti, če se sami ukvarjajo s športom in od najzgodnejše starosti vanj vključujejo svoje otroke. Mogoče je nestrinjanje s trditvijo posledica, da se v družini vsak ukvarja z določeno vadbo, redke pa so družine, ki skupaj preživljajo čas v naravi, na pohodu, kolesarjenju …

Večini so rezultati pomembni, zlasti, ker povedo njihov napredek in formo. Redkim pa so nepomembni, saj ne vplivajo na oceno. Ne zavedajo se, da šport ni pomemben zaradi ocene, pač pa je naložba v zdravje. Odgovori učencev in učenk naše šole na vprašanje, kakšne rezultate dosegajo v državnem merilu, kažejo na večjo samozavest kot na OŠ Odranci. Pri nas prevladuje odgovor odlične, na OŠ Odranci pa dobre. Sicer pa so z osebnimi rezultati srednje zadovoljni. S starši se o doseženih rezultatih redko ali sploh ne pogovarjajo, saj menijo, da jih ne zanimajo. Večina staršev pa je seznanjenih z njihovimi rezultati. Na naši šoli so o njih dobili informacijo na roditeljskem sestanku s strani učiteljice Adeline Poljanšek. Učenke in učenci naše šole sami svoje rezultate primerjajo z rezultati prejšnjih let vsako leto, nekateri pa so odgovorili, da le redko dobijo možnost vpogleda v rezultate oziroma celo nikoli. Zastavlja se nam vprašanje, zakaj so odgovori tako različni, če smo vsi istočasno prisotni pri pouku. Verjetno za to, ker nekateri niti ne vedo, kaj počnejo. Bolj enotni so učenke in učenci OŠ Odranci. Kako pogosto rezultate pokomentirajo z učitelji je odvisno prav od slednjih.

5 ZAKLJUČEK/SKLEPI

V raziskovalni nalogi smo, tako iz teoretičnega kot empiričnega dela ugotovile, da športno udejstvovanje ni samo »modna muha«, pač pa naložba v zdravo življenje. Otrok, ki se rad ukvarja s športom v najzgodnejšem obdobju ima, po našem mnenju, večje možnosti, da bo aktiven tudi v obdobju zrelosti in tako deloval preventivno za svoje zdravje. Tudi meritve za ŠVK ali SLOfit so pomembne. S pomočjo podatkov lahko otroci in njihovi starši spremljajo telesni in gibalni razvoj, učitelji športa in zdravniki pa pridobijo pomembne informacije, na podlagi katerih otrokom in mladostnikom strokovno pomagajo pri njihovem razvoju.

Raziskovalno delo pa nam ni dalo odgovora, zakaj naša šola spada med najuspešnejše OŠ v državnem merilu glede doseženih rezultatov, OŠ Odranci pa izhaja iz območja, kjer učenci dosegajo najslabše rezultate. Če naravno in družbeno geografsko primerjamo pokrajini, ugotavljamo, da sta obe primerni za športne aktivnosti. Tudi glede kvalitete hrane ne najdemo razlik. Menimo, da v obeh pokrajinah družine dajo velik pomen samooskrbi in lokalno pridelani hrani, zato lahko izključimo debelost kot oviro za doseganje dobrih rezultatov. Tudi športnih objektov nikjer ne manjka, niso pa v tako odličnem stanju, kot marsikje, kjer pa so rezultati slabši, učitelji so odlični motivatorji svojim učencem … Še najbolj ustrezna se nam zdi ugotovitev gospoda Strela, ki pravi, da: »Telesno najzmogljivejši otroci in mladina prihajajo iz regij z dobro športno tradicijo, kot so Gorenjska …«. Sem pa vsekakor lahko uvrščamo naše Žiri, ki imajo res dobro športno tradicijo. K slednjemu je pripomogla tudi tovarna športne obutve Alpina, ki se po proizvodnji športne obutve (tekaški čevlji) uvršča v sam svetovni vrh. Že naši stari starši so bili dobri košarkarji, smučarji, skakalci, judoisti …, danes pa skoraj ni družine, ki ne bi bila športno aktivna. Vsako popoldne v kraju srečujemo pohodnike, kolesarje, tekače, sprehajalce … vseh starostnih skupin. Trdoživi Žirovci se dobro zavedamo naložbe v zdravje, pomena športa.

Ker je bil eden izmed namenov našega dela ugotoviti, kako dobro delajo učitelji športa, jim sporočamo, da odlično. S svojimi dejanji so vzgled učenkam in učencem, so odlični motivatorji, ki znajo prisluhniti mladim ljudem.

Ostalo nam je še, da potrdimo ali ovržemo hipoteze.

1. hipoteza: Učenci so visoko motivirani glede meritev za ŠVK.

OVRŽENA

Čeprav je prevladujoč odgovor učenk in učencev obeh šol, da meritve jemljejo resno, da se za rezultate potrudijo, nekatere veščine celo sami urijo, je precejšen delež tistih, ki jim je za rezultate vseeno, priprave jemljejo bolj za hec.

2. hipoteza: Učencem doseženi osebni rezultati veliko pomenijo. **OVRŽENA**

Večini fantom kot dekletom obeh šol so rezultati pomembni. Je pa nekoliko večji delež tistih fantov na OŠ Žiri, katerim za rezultate ni kaj prida mar oziroma jim je za rezultate vseeno, zlasti, ker ne vplivajo na oceno.

3. hipoteza: Učenci, ki dosegajo odlične rezultate na meritvah za ŠVK izhajajo iz družin, kjer so športno nadpovprečno aktivni tudi njihovi starši.

OVRŽENA

Večina anketirancev meni, da so za dosežene rezultate zaslužni sami, starši pa lahko le pripomorejo s pozitivno motivacijo, da se z večjim veseljem ukvarjajo s športom.

6 VIRI IN LITERATURA

- http://www.slofit.org/o-slofit (Dostopno 20. 10. 2016)
- http://www2.arnes.si/~oskrpo1s/spletna učilnica/športna vzgoja (Dostopno 20. 10. 2016)
- http://www.slofit.org/aktualno/ID/4/Meritve-SLOfit-v-osnovnih-%C5%A1olah, (Dostopno 19.10. 2016)
- http://www.osvsmuc.si/testiranje-za-sportno-vzgojni-karton/ (Dostopno 15. 10. 2016)
- http://www.slofit.org/o-slofit (Dostopno 20. 10. 2016)
- http://www.os-bozidarjajakca.si/images/stories/dokumenti_sport/sportno_vzgojni_karton.pdf (Dostopno 13. 10. 2016)
- http://siol.net/sportal/rekreacija/kaj-prinasajo-meritve-iz-sportnovzgojnega-kartona-331683 (Dostopno 14. 10. 2016)
- https://svkarton.si/kaj_je_svk.php (Dostopno 14. 10. 2016)
- http://www.casnik.si/index.php/2012/08/05/sportno-vzgojni-karton-svk-ne-laze/ (Dostopno 5. 11. 2016)
- http://siol.net/sportal/rekreacija/kaj-prinasajo-meritve-iz-sportnovzgojnega-kartona-331683 (Dostopno 20. 2. 2017)
- Rant, M. *Naslov članka* (online). Gorenjski glas. 2014. (citirano 16.10.2017). Dostopno na naslovu: http://www.gorenjskiglas.si/apps/pbcs.dll/article?AID=/20140322/C/140329954/1022/July&template=printart
- Gaber S. Naši šolarji so na vrhu po motorično-gibalnih sposobnostih, starši so vzor. Žirovske stopinje, 2014, leto 4, številka 2, stran 19.

7 PRILOGE

Priloga 1 VPRAŠALNIK ZA UČENCE

Živjo! Smo Tina Filipič, Loti Kavčič in Ana Seljak, učenke 9. razreda in delamo raziskovalno nalogo, v kateri želimo raziskati vzroke za odlične rezultate učenk in učencev naše šole na testiranju za Športno-vzgojni karton (ŠVK), ki je nacionalni program za spremljanje telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine. Prosimo te, da rešiš vprašalnik. Anketa je anonimna. Že vnaprej se ti lepo zahvaljujemo.

Starost: _____

I. RAZUMEVANJE POJMA ŠPORTNO VZGOJNI KARTON (ŠVK)

1. Kaj razumeš pod pojmom ŠVK?

_____

_____

2. Obkroži tiste discipline za katere misliš, da spadajo k testiranju športno vzgojnega kartona.

- Spretnost
- Zbranost
- Hitrost
- Natančnost
- Moč
- Drugo: _____

3. Kaj meniš, ali tudi na drugih šolah izvajajo meritve za ŠVK? Obkroži ustrezen odgovor.

a) Da b) Ne c) Ne vem

II. PRIPRAVA IN MOTIVACIJA

1. Ali se učenci pripravljate na meritve pri urah športa? Obkroži.

a) Da b) Ne

2. Kako resno urite spretnosti in veščine, ki jih izkažete na meritvah za ŠVZ? Obkroži.

a) Zelo resno. b) Pripravo jemljem bolj za hec. c) Ne trudim se, čakam, da se ura konča.

3. Kako pripravo spremljajo učitelji/ce? Obkroži.

a) Spodbujajo me s tem, da me opozarjajo na napake in mi povedo, kako naj jih odpravim.

b) Pohvalijo moj trud.

c) Samo kritizirajo me.

d) Samo opazujejo.

4. Ali tudi sam kdaj samostojno uriš kakšno veščino merjeno za ŠVK?

a) pogosto b) redko c) nikoli

Če si izbral odgovor a ali b napiši, katero veščino uriš.

_____

Zakaj? _____

5. Ali te kdo spodbuja, motivira za doseganje boljših osebnih rezultatov?

a) da b) ne

Če si odgovoril z da, kdo (npr. starši, učitelji športa …)? _____

6. Ali se strinjaš z naslednjo mislijo/trditvijo: »Učenci na meritvah za ŠVK dosegajo odlične rezultate, če se tudi njihovi starši ukvarjajo s športom.«

a) Popolnoma se strinjam b) Deloma se strinjam c) Ne strinjam se

Utemelji izbran odgovor._____

_____

7. Kako tvoji starši vplivajo na tvoje rezultate dosežene na meritvah za ŠVK?

_____

III. POMENU REZULTATOV DOSEŽENIH NA ŠVK

1. Doseženi osebni rezultati so zate:

a) pomembni b) nepomembni c) vseeno mi je

Utemelji izbran odgovor:

_____

Če si odgovoril/a z b ali c, utemelji odgovor.

_____

2. Kakšne rezultate dosegajo učenke/ci naše šole na meritvah ŠVK v slovenskem merilu? Obkroži.

a) odlične b) dobre d) slabe e) ne vem

3. Ali se s starši pogovarjaš o tvojih rezultatih na meritvah za ŠVK? Obkroži.

a) da b) ne c) redko

Če si odgovoril z ne, zakaj jih ne seznaniš z rezultati?

_____

4. Ali zaupaš učitelju/ici ali učenki/cu, ki opravljata meritve, da meritve opravita natančno?

a) popolnoma zaupam b) vseeno mi je c) ne zaupam

IV. SEZNANJENOST Z DOSEŽENIMI REZULTATI

1. Ali v šoli, pri pouku, primerjate svoje rezultate z rezultati prejšnjih let? Obkroži.

a) Vsako leto b) Redko c) Nikoli

2. Če jih primerjate, napiši, kako poteka vpogled v rezultate.

_____

3. Ali z učitelji obrazložite/komentirate dosežene rezultate? Obkroži.

a) vedno b) redko c) nikoli

4. Ali so s tvojimi rezultati seznanjeni tudi tvoji starši? Obkroži.

a) Da b) Ne

Če si obkrožil da, napiši, kako se seznanijo s tvojimi rezultati.

_____

Če si napisal ne, napiši, zakaj niso seznanjeni.

_____

V. MNENJE O OSEBNIH DOSEŽKIH NA MERITVAH ZA ŠVK

5. Ali si zadovoljen/a s svojimi rezultati doseženimi na meritvah za na ŠVK?

a) zelo b) srednje zadovoljen/a c) nazadovoljen/a

6. S katerim rezultatom si najbolj zadovoljen?

_____

7. S katerim rezultatom si najmanj zadovoljen?

_____

8. Kakšne rezultate dosegaš v primerjavi s sošolci?

a) odlične (nadpovprečne) b) povprečne c) slabše

VI. USPEŠNI ŽIROVSKI ŠPORTNIKI

1. Napiši imena uspešnih žirovskih športnikov in pripiši disciplino, v kateri so se izkazali.

_____

Priloga 2 VPRAŠANJA ZA INTERVJU S ŠPORTNIKI

Pozdravljeni!
Smo učenke 9. razreda na Osnovni šoli Žiri in delamo raziskovalno nalogo z naslovom «Iz uspehov rastejo uspehi«, pod mentorstvom učiteljic Vlaste Pečelin in Andreje Bogataj, v kateri nas zanimajo rezultati naših učenk in učencev merjenih za športno vzgojni karton (SLOfit). Večkrat je bilo omenjeno, da naši učenci dosegajo odlične rezultate v državnem merilu, zato smo v ospredje našega zanimanja postavile vzrok, motivacijo za njihove dosežke. Eno izmed vprašanj na vprašalniku je bilo, naj anketiranci naštejejo njim znane športnike v občini. Zelo pogosto je bilo navedeno vaše ime, zato vas prosimo, da nam odgovorite na vprašanja in s tem pripomorete k naši raziskovalni nalogi. Že vnaprej se vam zahvaljujemo za sodelovanje in vam želimo še veliko športnih uspehov.

Mlade raziskovalke Loti, Tina in Ana.

1. Ali ste v času vašega šolanja na naši šoli izvajali meritve za ŠVK (športno vzgojni karton)?

   DA NE

Če ste odgovorili z da, odgovorite še na spodnja vprašanja.

2. Katere veščine ste merili?
3. Naštejte pripomočke, ki ste jih pri meritvah ŠVK uporabljali.
4. Kdo je izvajal meritve?
5. Ali ste si prizadevali, da dosežete čim boljše rezultate ali vam je bilo vseeno?
6. Pokazatelj česa so vam bili vaši rezultati?
7. Kakšna je bila vloga/motivacija vaših staršev glede doseženih rezultatov za ŠVK?
8. Kakšno je vaše mnenje glede reka »Učenci na meritvah za ŠVK dosegajo odlične rezultate, če se tudi njihovi starši ukvarjajo s športom.«
9. Učenci OŠ Žiri dosegamo odlične rezultate v državnem merilu. Kakšno je vaše mnenje? Kaj vpliva na to?

   ---

10. Prosimo vas, da nam opišete vašo športno pot (vzroki za izbiro discipline, največji dosežki/rezultati …). Kdo je bil vaš vzornik, motivator …?

11. Ali imate kakšno sporočilo mladim naše šole glede športa?

Prosimo vas, če nam lahko vprašalnik z odgovori pošljete v roku 14 dni.